

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา  
กองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว  
จังหวัดนครราชสีมา

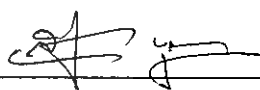


สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต  
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ  
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี  
ปีการศึกษา 2544

## หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ  
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



(อาจารย์สามารถ บุญอาจ)

คณะกรรมการสอบ



(ดร.วีระศักดิ์ เลิศศิริโยธิน)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต  
สาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี



(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ \_\_\_\_\_ เดือน \_\_\_\_\_ พ.ศ. \_\_\_\_\_

18 ต.ค. 2545

### บทคัดย่อ

ปราณี เข้มเพชร : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา  
หมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา  
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์สามารถ บุญอาจ , 93 หน้า  
ดร.วีระศักดิ์ เลิศศิริโยธิน

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่จัดสรรเงินอุดหนุนกองทุนละ 1 ล้านบาทแก่หมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านในการประกอบอาชีพ เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการด้วยตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ในการประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว มีแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านทำให้คนในหมู่บ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มซึ่งเป็นประโยชน์จากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลตามแบบบร. 1 – บร.12

จากการประเมินพบว่า กองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว มีจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 105 ราย มีคณะกรรมการทั้งหมด 14 คนโดยได้มีการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกไปแล้วจำนวน 29 ราย เป็นจำนวนทั้งสิ้น 417,000 บาท ผู้กู้ส่วนใหญ่จะนำเงินที่ได้รับจากการจัดสรรไปใช้ในการประกอบอาชีพซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มค้าขาย กลุ่มเลี้ยงสัตว์ และกลุ่มบริการ ซึ่งสามารถนำเงินมาชำระค่างวดได้ตรงตามเวลาทั้งคืนพร้อมดอกเบี้ยจะมีเพียงบางรายเท่านั้นที่มีการชำระค่างวดล่าช้าซึ่งคาดว่าสมาชิก ผู้กู้ทุกรายมีความสามารถในการชำระหนี้มีรายได้เพิ่มขึ้นมีสภาพคล่องจากการมีเงินทุนหมุนเวียนและสามารถทำให้เศรษฐกิจหมู่บ้านดีขึ้นทำให้หมู่บ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้ต่อไปในอนาคต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....ปราณี เข้มเพชร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ร่วมปรึกษา.....

## กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้จัดทำต้องขอกราบขอบพระคุณประธานกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนชาวบ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสี่คิ้ว อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเป็นกันเอง และที่ได้ให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางกลุ่มบัณฑิตจัดขึ้นซึ่งชาวบ้านได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้แก่ผู้จัดทำ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สามารถ บุญอาจ อาจารย์นิเทศก์ตำบลสี่คิ้ว ขอขอบพระคุณ อาจารย์สังค์ พิฆพันธุ์ นักพัฒนากรชุมชน 6 ซึ่งเป็นอาจารย์นิเทศก์ร่วมตำบลสี่คิ้ว และนักพัฒนากรชุมชนอำเภอสี่คิ้วทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในห้องที่และการติดตามในการจัดทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อนบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบลสี่คิ้ว อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำสารนิพนธ์และขอขอบพระคุณบิดา มารดาที่ให้กำเนิดและอบรมเลี้ยงดูและเป็นกำลังใจ ผู้จัดทำสารนิพนธ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้มีส่วนที่เป็นความรู้ความเข้าใจแก่ผู้อ่านและสาระประโยชน์

ปราณี เจิมเพชร

สิงหาคม 2545

## สารบัญ

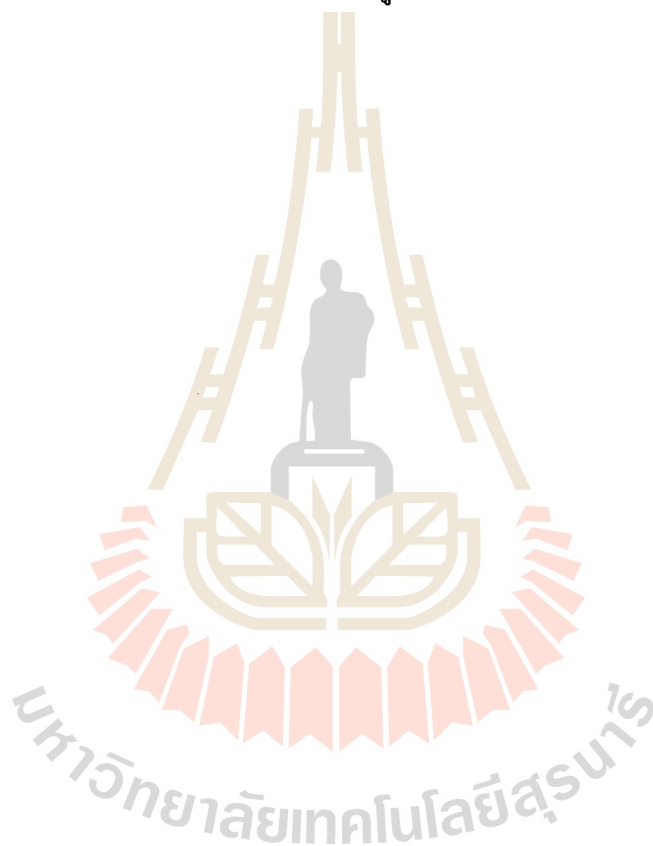
	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	3
4. วิธีดำเนินการ	4
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	5
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	7
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (กทบ.1)	10
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (กทบ.2)	11
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	19
7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพฟ์โมเดล	21

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	25
9. เอกาเกี่ยวข้อง	26
<b>บทที่ 3</b> วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	
1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ	29
2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล	32
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา	34
4. ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา	35
<b>บทที่ 4</b> ผลการติดตามการประเมินโครงการ	
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน	39
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	52
3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	58
<b>บทที่ 5</b> สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
1. สรุป และ อภิปราย	64
2. ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก ก	72
ภาคผนวก ข	79

## สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชีพ	24
3.2 แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	30
5.1 แสดงดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านสีคิ้ว	67



## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	13
2.2	แสดงกลุ่มองค์กรในชุมชน	14
2.3	แสดงรายละเอียดการกู้เงิน	15
4.1	จำนวนร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร	42
4.2	จำนวนนักเรียนและห้องเรียน ปีการศึกษา 2544	43
4.3	รายได้ของประชากรในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว	44
4.4	การประกอบอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน	45
4.5	จำแนกชุดดินของหมู่บ้านสีคว	47
4.6	ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	60



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ตอนที่ 1 หลักการและเหตุผล

ด้วยนโยบายของรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2544 สรุปสาระสำคัญประการหนึ่งได้ว่า โครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลัก และเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว โดยจะช่วยลดความยากจนและนำไปสู่การสร้างและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนมีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการหารายได้

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดขนาดและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุน

การศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตร การบริหารจัดการโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนด การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับล่างอีกทางหนึ่งและส่งเสริมให้บัณฑิตที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิดมี โอกาสกระทำได้ อีกทั้งบัณฑิตได้มีภาระระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ สมควร ให้สถาบันการศึกษาทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตร โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการตลาด รวมทั้งการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชน ที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และผู้จบ หลักสูตรจะได้รับ "ประกาศนียบัตรบัณฑิต" ซึ่งเป็นการประเมินบัณฑิตดังกล่าวอีกทางหนึ่ง

## ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุ เป้าหมายมากเพียงใด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือ สวัสดิภาพของสมาชิก
- (2) ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- (3) ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- (4) เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน กับทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกัน
- (5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์ เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการ เรียนรู้ มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ภายในชุมชนท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับ บุคคล

2.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนะของประชาชน พื้นที่เป้าหมายและเพื่อทราบ ข้อมูลระดับความเข้มแข็งของบุคคล ตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

### ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดทฤษฎี

#### แนวคิดในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพ

จำเป็นต้องสร้างความรู้ การบริหารจัดการที่โปร่งใส การดำเนินงานเน้นการสนับสนุน และช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมากกว่ายึดกฎ ระเบียบตายตัวจึงต้องแก้ไข ระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงการให้ความช่วยเหลือปัญหาแก่ชาวบ้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่คณะกรรมการกองทุน การพัฒนาตัวชี้วัด การบริหารแบบโปร่งใส เพื่อให้ คณะกรรมการทุกระดับมีแนวทางในการพัฒนาทั่วโลก ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการร่วมมือกับภาครัฐ ประชาคม ทุกระดับร่วมเป็นกลไกตรวจสอบให้กองทุนเงินล้าน บริหาร ได้มีประสิทธิภาพเพื่อประชาชนจริง ๆ

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบแนวทางความคิด ที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ที่ใช้ในการ ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ แนวความคิดตามรูปแบบการ ประเมินของ “สตัฟเฟิลบีม” (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ตัวแบบความคิดเชิงระบบ เป็นกรอบ ในการระบุตัวชี้วัดและตัวแปร สำหรับการเก็บข้อมูล ตัวแบบทางความคิดดังกล่าวเป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไป ในชื่อว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) ซึ่งมีอักษรย่อมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context Evaluation	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input Evaluation	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process Evaluation	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product Evaluation	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

#### ตอนที่ 4 วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว

อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในชุมชนท้องถิ่นที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว

จังหวัดนครราชสีมา และกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจน ตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 6 ลงมือเขียนบทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวก

#### ตอนที่ 5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

5.1 ได้รับทราบและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.2 ได้ทราบและมีความรู้ ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน

5.3 ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.4 ได้ทราบว่ากองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาทจะยังคงอยู่หรือไม่ ได้ทราบว่าเงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ จริงหรือไม่

## บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

### ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

#### 1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มการแก้ไขปัญหา และการเสริมสร้างศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่ง เงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชนและกิจการขนาดเล็กพร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วยตัวเอง

#### 1.2 หลักการสำคัญของกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

##### หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประ โยชน์ ต่อผู้คือยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจในท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

### 1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

ข้อ 6 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

### 1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนแห่งชาติและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

**ตอนที่ 2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544**

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดสำคัญ ดังนี้

**หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ**

**ข้อ 6** คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน ไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวน อย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 7 คน

**ข้อ 7** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

**ข้อ 8** นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

**1.1. ตาย**

- 1.2. ลาออก
- 1.3. เป็นบุคคลล้มละลาย
- 1.4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 1.5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 1.6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

**ข้อ 9** การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

**ข้อ 10** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้รัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้



10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของ กองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำ ข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและ วินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้ง ตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและ ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจาก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและ คณะอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ คณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการ บริหารกองทุน
5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ เตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานกองทุน
7. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับ นโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

### ตอนที่ 3 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.1)

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน มีกระบวนการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

#### 1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน

1.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมจะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

1.2 การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

1.3 วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน

#### 2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน

2.1 เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

2.2 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์

2.3 ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

2.5 ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.6 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก

2.7 ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

2.8 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2.9 ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

#### ตอนที่ 4 แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (กทบ.2)

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง

จัดทำโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว

อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

#### คำชี้แจง

แบบประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริงสำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

#### ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน

1. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน 533 คน
2. จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน 246 ครัวเรือน
3. อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ประกอบด้วย

- (1) รับจ้าง
- (2) ค้าขาย
- (3) รับราชการ

4. ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน / ชุมชน

4.1 ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่นๆในหมู่บ้าน / ชุมชน ประกอบด้วย (เช่น จากการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือโรงงานเอกชนที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน / ชุมชน เป็นต้น)

(1) โรงงานอุตสาหกรรม คือ โรงงานผลิตเสื้อสำเร็จรูป บริษัท 2000 แอพพาเรล เริ่มดำเนินกิจการในเดือน กันยายน 2544 และการว่าจ้างแรงงานในหมู่บ้าน

4.2 ผลผลิตจากข้อ 4.1 ซึ่งเป็นผลผลิตด้านการเกษตรมีการแปรรูปก่อนส่งไปจำหน่ายที่อื่นหรือไม่

- ไม่มี

4.3 การแปรรูปผลผลิตตามข้อ 4.2 ใครเป็นผู้ดำเนินการ

- ผลผลิตที่โรงงาน 2000 แอพพาเรลเป็นผู้ผลิตคือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป

4.4 นอกเหนือจากการใช้วัตถุดิบในหมู่บ้าน ซึ่งใช้ในการแปรรูปหรือผลิตสินค้าแล้ว มีการซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้าน มาใช้ในการผลิตสินค้าหรือไม่

- โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีการใช้วัตถุดิบ คือผ้าดิบ วัสดุต่าง ๆ จากแหล่งอื่นคือ จากกรุงเทพมหานคร

4.5 ผลผลิตของหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ส่งไปจำหน่ายที่ใดบ้าง

- สินค้าที่ผลิตสำเร็จจะถูกนำไปขายต่างประเทศ หรือนำไปส่งต่อเพื่อขายต่อไป

5. รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน 50,000 บาทต่อปี ขึ้นไป

## ส่วนที่ 2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง มีจำนวนครัวเรือน 246 ครัวเรือน

2. วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง มีการประชาสัมพันธ์ปากต่อปาก และประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้านให้ชาวบ้านทราบ พร้อมนัดหมายกันไปประชุมกันที่ห้องประชุม 70 ปี เวลา 18.30 น. เพื่อประชุม คัดเลือกคณะกรรมการโดยการเสนอชื่อแล้วทำการคัดเลือกโดยการให้โหวตเสียง

3. วันที่มีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชน วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2544

4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือไม่ พบว่ามีครบทุกคน

5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านของตนเองแล้วมีความเห็นว่า จำนวนคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพมีจำนวน ตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป

6. รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการ 14 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ที่ปรึกษา 5 คน ดังนี้

## ตารางที่ 2.1 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
1. ประธาน	นางกนกอร ชาดิธรรมรักษ์
2. รองประธาน	นางสุนีย์ สนิทกุล
3. เลขานุการ	นายสมพงษ์ กาญจนมยุร
4. รองเลขานุการ	นางสาวปริญานุช นาคะคำรจวรรณ
5. เสร็จฎีก	นายอภิสิทธิ์ ศศิปิยะนนท์
6. ประชาสัมพันธ์	นายสุวัฒน์ ทิวระโทก
7. ประชาสัมพันธ์	นายสมคิด หงษ์วิไล
8. ฝ่ายสินเชื่อ	นายเติม เอื้อใจ
9. ฝ่ายสินเชื่อ	นางรุ่งนภา วุฒิไกรสถิตกุล
10. ฝ่ายสินเชื่อ	นายปัญญา สายเพชร
11. ฝ่ายสินเชื่อ	นางสาวรสสุคนธ์ เลิศวิชาวุฒิ
12. ฝ่ายตรวจสอบ	นายพิชิต สีขรีไพศาล
13. ฝ่ายตรวจสอบ	นางจิรจิตร ชันติธงชัย
14. ฝ่ายตรวจสอบ	นายขจรศักดิ์ เกียรติศรีศิริ
<b>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</b>	นายเจตน์ อังสนานิวัฒน์ นายสันติ ชำรงค์ปรีชาชัย
<b>กรรมการที่ปรึกษา</b>	นายสมโภชน์ จันทรวงษ์ นางรุ่งจิตร ภูตระกูล นายวิโรจน์ เฮงรุ่ง นางจรรยา ชำรงค์ปรีชาชัย นายไพฑูรย์ มหาชื่นใจ

### ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน

#### 3.1 ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

- มีแล้ว

#### 3.2 ระเบียบข้อบังคับ

- มีข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ ( การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงิน ออม ค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)

- ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระคืนเงินกู้
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุน

### 3.3 วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้น โดย

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น

## ส่วนที่ 4 ทูลดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน ปัจจุบันหมู่บ้านมีสมาชิกแล้ว ดังนี้

### 4.1 จำนวนกลุ่ม/องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน ณ ปัจจุบันมีจำนวน 1 กลุ่มดังนี้

#### ตารางที่ 2.2 แสดงกลุ่มองค์กรในชุมชน

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	จำนวนสมาชิก(คน)	วันที่จัดตั้งขึ้น	เงินทุนสะสม (บาท)
1	กลุ่ม กข.คจ.	กลุ่มส่งเสริมอาชีพคนชรา	15 คน/ปี	2540	-

### 4.2. ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองมีสมาชิกแล้ว 105 คน

4.3. จำนวนเงินที่สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน ในรูปแบบของการถือหุ้น / การออม / ค่าธรรมเนียม / เงินบริจาคหรือให้เปล่า ในปัจจุบันดังนี้มีเงิน เงินออม เป็นเงิน 201,300.78 ( 5 สิงหาคม 2545)

4.4 การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน เปิดบัญชีแล้ว เลขที่บัญชีกองทุน 1 ล้านบาท 06-4307-20-066262-8 ธนาคารออมสินสาขาสีคิ้ว วันที่เปิด วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 จำนวนเงินฝากคงเหลือ ณ ปัจจุบัน เป็นเงิน 659,640.21 บาท ( 5 สิงหาคม 2545) เลขบัญชีธนาคารเงินสะสมของกองทุน 06-4307-20-066263-7 เปิดบัญชีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2544 จำนวนเงินฝากคงเหลือ ณ ปัจจุบันเป็นเงิน 201,300.78 ( 5 สิงหาคม 2545)

4.5 หมู่บ้านมีความร่วมมือหรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้านหรือเครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้านหรือไม่ นั้น พบว่าในหมู่บ้านมีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านอื่น

## ส่วนที่ 5 แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

5.1 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง มีดังนี้ โดยการให้สมาชิกมีสิทธิกู้โดยทั่วถึงกัน จากความพร้อมของแต่ละสมาชิกเป็นหลัก

5.2 วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้ จะให้สมาชิกที่กู้ไปแล้วส่งคืนภายใน 1 ปี พร้อมดอกเบี้ย แล้วให้สมาชิกคนใหม่กู้ต่อในปีที่ 2 เพื่อหมุนเวียน

5.3 กองทุนหมู่บ้าน จะให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง

### ตารางที่ 2.3 แสดงรายละเอียดการให้กู้เงิน

ลำดับที่	กิจกรรมที่ให้กู้ยืม	วงเงินกู้ยืม (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	ระยะเวลาชำระ หนี้ (เดือน/ปี)	ข้อกำหนดหรือเงื่อนไข สำคัญ
1	กู้เพื่อประกอบอาชีพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย	ไม่เกิน 20,000	12	1 ปี	ต้องชำระคืนทั้งต้น + ดอกเบี้ยภายใน 1 ปี
2	กู้ฉุกเฉิน	ไม่เกิน 3,000	12	3 เดือน	ต้องชำระคืนทั้งต้น + ดอกเบี้ยภายใน 3 เดือน

5.4 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ จะพิจารณาจากโครงการที่เสนอขอกู้เงิน ความเป็นไปได้ของโครงการ ผู้ค้ำประกัน รายได้ทั้งผู้ค้ำประกัน และผู้กู้เงิน ความน่าเชื่อถือของบุคคล

5.5 วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้วิธีดังนี้ คือ ใช้มาตรการทางสังคมโดยการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบและดำเนินการตามกฎหมาย

5.6 วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการกู้ ประกอบด้วยผู้ค้ำประกันรับผิดชอบ ยึดเงินออมหรือเงินฝากประจำของสมาชิก ยึดหลักทรัพย์

5.7 วิธีการแก้ปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงินต้นและดอกเบี้ยคืนตามสัญญา คือ ทำการเร่งรัดหนี้สินติดตามทวงถามให้ผู้ค้ำประกันติดตามทวงถาม หรือใช้เวทีประชาคม

5.8 การบริหารกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านมีดังนี้

- (1) คืนเงินปันผลให้กับสมาชิก 20%
- (2) คอบแทนคณะกรรมการ 20 %
- (3) เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน 10%
- (4) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน 40 %
- (5) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก 10%

## ตอนที่ 5 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากการวิเคราะห์ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านสีคิ้ว ประกอบด้วยสาระสำคัญอยู่ 10 เรื่อง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

### ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1

ว่าด้วยระเบียบและการบริหารกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 พ.ศ. 2544

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนชุมชนร่วมใจพัฒนา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริม สนับสนุน สมาชิกให้มีระเบียบวินัย มีสัจจะ เสียสละ อุดม และเอื้ออาทร รวมทั้งเอื้อประโยชน์แก่สมาชิก โดยรวม เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุน เป็นไปด้วยความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ จึงสมควร กำหนดระเบียบข้อบังคับของกองทุนไว้ดังนี้

1. ที่ตั้งกองทุน เลขที่ 233 – 234 หมู่ที่ 1 ถนน ชุมคำ ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30140 เบอร์โทรศัพท์ 01-8775786

### 2. วัตถุประสงค์ของกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
- (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยการฝากเงินสัจจะการถือและรับฝากเงิน
- (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (4) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้มีระเบียบ สัจจะ คุณธรรม และจริยธรรม
- (5) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกด้านการศึกษา ศาสนา จารีตประเพณี และวัฒนธรรม ของชุมชน
- (6) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวอุตสาหกรรม แก่กลุ่มสมาชิก อุตสาหกรรมกลุ่มองค์กรสมาชิกภายในชุมชน

### 3. แหล่งเงินที่มาของกองทุน

- (1) เงินได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท
- (3) เงินฝากสัจจะ สะสมทรัพย์ (ออมทรัพย์)
- (4) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (5) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (6) เงินกู้ยืม
- (7) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากเงื่อนไขและภาระผูกพัน

4. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 มีคณะกรรมการทั้งหมด 14 คน ซึ่งแบ่งหน้าที่และฝ่ายต่าง ดังนี้



1. นางกนกอร	ชาติธรรมรักษ์	เป็นประธานกองทุน
2. นางสุณีย์	สินธิ์กุล	เป็นรองประธานกองทุน
3. นายสมพงษ์	กาญจนมยุร	เป็นเลขานุการ
4. น.ส.ปรียานุช	นาคะดำรงวรรณ	เป็นรองเลขานุการ
5. นายอภิสิทธิ์	ศศิปิยะนนท์	เป็นเหรัญญิก
6. นายสุวัฒน์	ทิวกระโทก	เป็นประชาสัมพันธ์
7. นายสมคิด	หงษ์วิไล	เป็นประชาสัมพันธ์
8. นายเดิม	เอื้อใจ	เป็นฝ่ายสินเชื่อ
9. นางรุ่งนภา	วุฒิไกรสถิตกุล	เป็นฝ่ายสินเชื่อ
10. นายปัญญา	สายเพชร	เป็นฝ่ายสินเชื่อ
11. น.ส.รสสุคนธ์	เลิศวิชาวุฒิ	เป็นฝ่ายสินเชื่อ
12. นายพิจิต	ศิขรีไพศาล	เป็นฝ่ายตรวจสอบ
13. นางจිරจิต	ขันติธงชัย	เป็นฝ่ายตรวจสอบ
14. นายขจรศักดิ์	เกียรติศิริศิริ	เป็นฝ่ายตรวจสอบ

#### 5. คุณสมบัติของสมาชิก

(1) เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และต้องมีชื่ออยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน (หรือผู้ที่ประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านถาวรเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี)

(2) ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(3) เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

(4) เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

(5) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

(6) อดทน เสียสละ มีสัจจะ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

(7) มีเงินฝากตั้งจะออมทรัพย์

(8) ประพฤติตนเป็นคนดีไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

#### 6. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

(1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน พร้อมสำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน (ด้วยตนเอง)

(2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ภายในวันที่ 1 - 5 ของทุกเดือน โดยสามารถสมัครสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจเป็นผู้สมัครสมาชิก

(3) คณะกรรมการกองทุนพิจารณารับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

**7. การพิจารณาคุณสมบัติ** เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 4 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกจะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า เงินฝากตั้งจะภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

**8. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก** ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ตาย หรือ ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน  
 (2) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ  
 (3) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม  
 (4) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

(6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

(7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับไว้

(8) มีลักษณะ และคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ (6)

**9. ประเภทการกู้ยืม** สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ยืมจะ

(2) การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้าง และ / หรือ เพิ่มรายได้

(3) ลดรายจ่าย

(4) ประเภทฉุกเฉิน - เร่งด่วน

**10. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี** เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้วปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ดังนี้

(1) เป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก 20 %

(2) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน 20 %

(3) เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน 10 %

(4) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน 40 %

(5) เป็นทุนเพื่อจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิก 10 %

(6) วงเงินจัดสรร (1) - (5) ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกำหนด

## ตอนที่ 6 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

### 1. ประเภทการกู้ยืม

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อ คณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายใน กิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) เงินกู้สัจจะ
- (2) การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้าง และ / หรือ เพิ่มรายได้
- (5) ลดรายจ่าย
- (6) ประเภทฉุกเฉิน - เร่งด่วน

### 2. การอนุมัติเงินกู้

สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

สมาชิกที่กู้ยืมตามข้อ (1) คณะกรรมการอนุมัติวงเงินกู้ได้สูงสุดไม่เกินสามเท่าของเงินฝาก สัจจะแต่ไม่เกิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาท)

### 3. ลักษณะโครงการ

สมาชิกสามารถยื่นขอเงินตามข้อ (1) ถึง (6) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือเป็น โครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

### 4. วงเงินกู้

เงินตามข้อ (1) ถึง (6) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาท)

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่า 20,000 บาท (สองหมื่นบาท) คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งรายใดต้องไม่เกิน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท) ให้ผู้กู้ตามข้อ (1) ถึง (6) เปิดบัญชีออมทรัพย์ กับธนาคารออมสิน (สาขาสี่คิ้ว) และแจ้งหมายเลขบัญชีให้แก่คณะกรรมการกองทุนทราบโดยเร็ว

การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามลำดับ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

### 5. การทำสัญญา

เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด

6. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ (1) ถึง (6) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน และต้องเป็นสมาชิกต่างครัวเรือน

(2) หลักทรัพย์ค้ำประกันถ้าผู้ค้ำประกันเป็นข้าราชการ ต้องเป็นข้าราชการระดับ 3 ขึ้นไปอย่างน้อย 2 คน

7. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้คืนสำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ (1) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยทุกเดือนตามแบบสัจจะ หรือมากกว่า

(2) เงินกู้ฉุกเฉิน ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายใน 3 เดือน



## ตอนที่ 7 หลักการประเมินโครงการ แบบชีพพีโมเดล (CIPP Model)

สต๊อฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่” (Evaluation is the process of delineating, obtaining and using information for jauging alternative decision)

รูปแบบของการประเมินโดยใช้หลักของเหตุผลทั่ว ๆ ไป อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ และแสดงให้เห็นถึงว่ากระบวนการประเมินใด ๆ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ

- (1) ขั้นตอนการวิเคราะห์กิจกรรมและข้อมูลที่จะประเมินเพื่อสนองความต้องการของผู้ตัดสินใจ
- (2) ขั้นตอนการรวบรวมสารสนเทศ (Information) ที่ต้องการ
- (3) ขั้นตอนการเสนอสารสนเทศให้แก่ผู้ตัดสินใจ
- (4) ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ เชื่อว่าการตัดสินใจนั้นจะเป็นไปด้วยความสมเหตุสมผลในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

### 7.1 ข้อควรคำนึงถึงในการใช้รูปแบบการประเมิน

- (1) วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการระมัดระวังที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
- (2) ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกันต้องการออกแบบการประเมินที่แตกต่างกัน และควรใช้รูปแบบการประเมินที่มีประสิทธิผลและเป็นรูปแบบทั่ว ๆ ไป
- (3) ในกรณีที่รูปแบบการประเมินมีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหา (Content) ควรใช้ขั้นตอนของการติดตามผลดังนี้ คือ วิเคราะห์ รวบรวม นำเสนอ
- (4) การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ ออกแบบเลือกและปฏิบัติ จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูลจากการประเมิน ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินและผู้ตัดสินใจ
- (5) เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจ การออกแบบการประเมินจึงควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความตรงภายใน ความตรงภายนอก ความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย
- (6) การประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักร (Cycle) ต้องใช้กับโครงการที่เป็นระบบ

## 7.2 รูปแบบของการประเมินแบบ (CIPP MODEL)

รูปแบบของการประเมินแบบซีพีพี มาจากตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะทำการประเมิน

1. การประเมินบริบท หรือ สภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากร การรวมกลุ่มของผู้นำ ความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการศึกษาปัญหาอุปสรรค อันจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่วางไว้ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการ โครงการ เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ เพื่อรวบรวมสารนิเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนเพื่อเป็นการสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบที่สำคัญของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่าง

- (1) การจัดหาทรัพยากรประเมินกระบวนการเพิ่มเวลา
- (2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
- (3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมิน โครงการและบุคคลากรใน

โครงการ หรือในแผนงานเอง

- (4) การปรับปรุงโครงร่างการประเมินอยู่เป็นนิจ

การทำตามกระบวนการจำเป็นต้องมีข้อมูลย้อนกลับโดยต่อเนื่องเกี่ยวกับว่าทำอะไร โครงการนั้นจึงจะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุด การประเมินกระบวนการให้ข้อมูลแก่ผู้ตัดสินใจในการคาดคะเนล่วงหน้า การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและบันทึกกระบวนการสำหรับแปลความหมายของความสำเร็จของโครงการ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation: P) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลและแปลความหมายที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

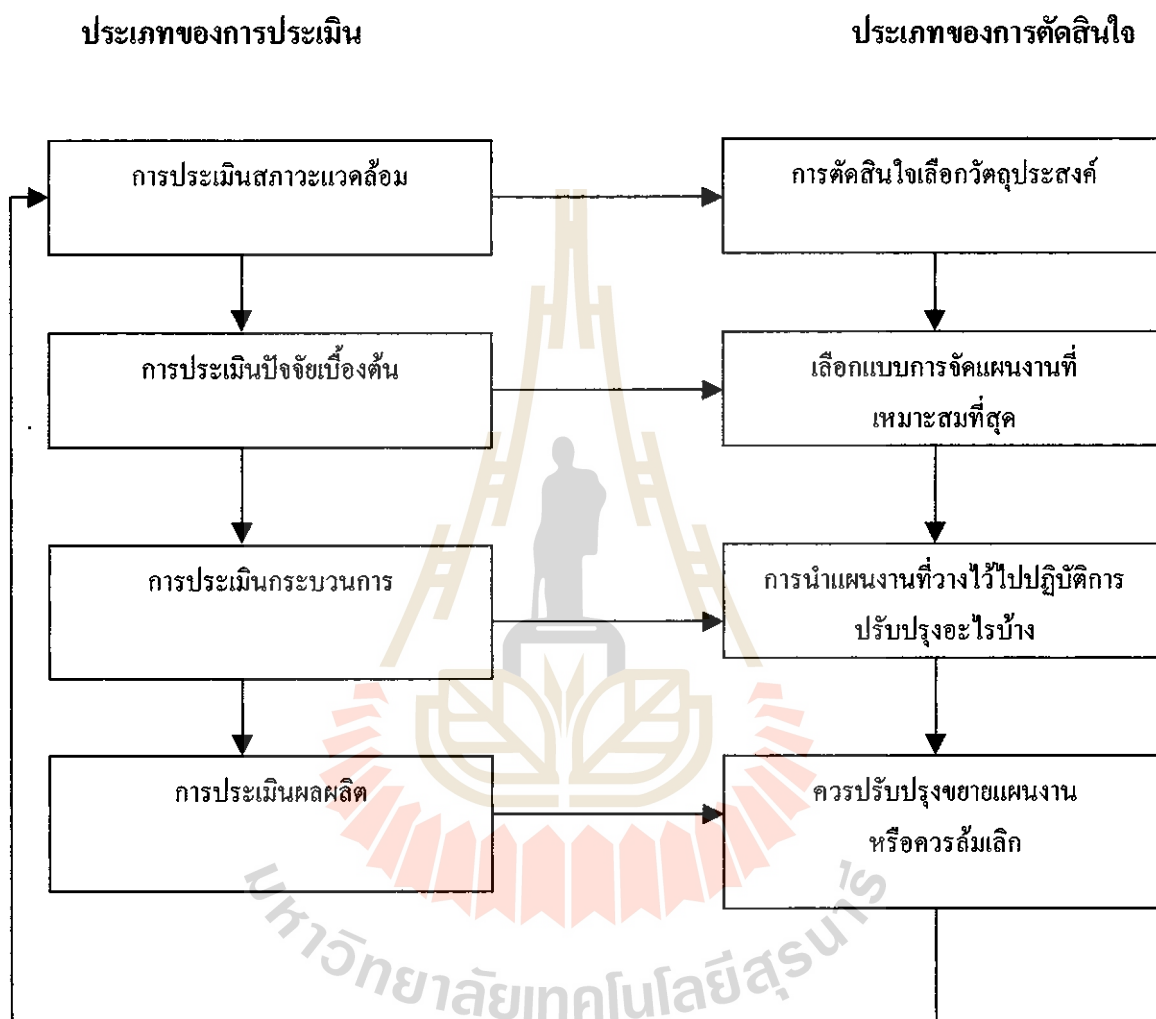
4.1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

4.2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

4.3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

สรุปความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ  
(สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2525)



แผนภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชีพ



## ตอนที่ 8 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. **วิเคราะห์บริบท (Context Analysis)** เป็นการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมาย ศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน

2. **วิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้น (Input Analysis)** เริ่มที่นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษา ประชาสัมพันธ์และประกาศรับสมัครบัณฑิตเพื่อเข้าร่วมโครงการ

3. **วิเคราะห์กระบวนการของโครงการ (Process Analysis)** จัดทำหลักสูตรการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการในส่วนกลางและระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน ดำเนินงานให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้บัณฑิตศึกษาทั้งในสถาบันการศึกษา และปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถาม (บร.1 - บร.12) ในการเก็บข้อมูลคณาจารย์นิเทศก์ ติดตามและนิเทศก์ช่วยเหลือนักศึกษาในพื้นที่การปฏิบัติงานและนักศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแก่คณาจารย์นิเทศก์

4. **วิเคราะห์ผลของโครงการ (Output Analysis)** เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วจำนวนเงินกองทุน1 ล้านบาทยังอยู่บัณฑิตที่ว่างงานมีรายได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน มีการเรียนรู้ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ซึ่งจะมีประสบการณ์จริงนำไปใช้ในการทำงานต่อไป และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการกองทุนที่มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและส่งเสริมการพัฒนา นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของนโยบายที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจำนวนรายงานผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องและรายงานผลการวิจัยในรูปของสารนิพนธ์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

## ตอนที่ 9 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

### ทฤษฎีการประเมิน

กรอบแนวคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ครั้งนี้ต้องใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบเรียกว่า “ซีพีพี โมเดล” (CIPP Model) โดยใช้ตัวอย่างของหน่วยระบบ อักษรย่อดังกล่าวมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	ผลผลิตของหน่วยระบบ

1. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Rationale and Model of Evaluation) ไทเลอร์ ได้กล่าวถึงการประเมินว่า “การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้” โดยมุ่งเน้นที่การประเมินทางการศึกษา

1.1 หลักการของแนวคิดไทเลอร์ แบบดั้งเดิมจำแนกเป็น 4 ประการ คือ

- (1) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจง
- (2) กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์
- (3) เลือกวิธีการที่จะช่วยให้การเรียนรู้ในเนื้อหาประสบความสำเร็จ
- (4) ประเมินผลว่าผู้เรียนมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

1.2 กรอบแนวคิดของการประเมินในยุคใหม่ของไทเลอร์ จำแนกเป็น 6 ส่วนคือ

- (1) การประเมินจุดประสงค์
- (2) การประเมินแผนการเรียนรู้
- (3) การประเมินเพื่อแนะแนวทางในการพัฒนาโครงการ
- (4) การประเมินเพื่อการนำโครงการไปปฏิบัติ
- (5) การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา
- (6) การติดตามผลและการประเมินผลกระทบ

ไทเลอร์ ได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการว่า เกณฑ์ที่ตัดสินความสำเร็จของโครงการควรพิจารณาจากความสำเร็จของส่วนรวม และมุ่งเน้นที่การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

**1.2. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตีเฟน (Scriven's Evaluation Idedogies and Model)** สตีเฟน ได้กำหนดความหมายของการประเมิน “การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน” และมีความพยายามที่จะสร้างแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ผสมผสานแนวคิดของไทเลอร์ และครอนบาค เข้าด้วยกัน โดยได้จำแนกประเภทของการประเมินออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

**1.2.1 การประเมินยึดเป้าหมายเป็นหลัก** เป็นการประเมินที่ใช้เป้าหมายของโครงการเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าการดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายของโครงการ หรือไม่โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ระยะ คือ

(1) การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation) มีเป้าหมายของการประเมินเพื่อหาข้อดีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการโครงการระยะต่อไป

(2) การประเมินผลรวม (Summative Evaluation) มีเป้าหมาย คือผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้ว ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดคุณค่าความสำเร็จของโครงการที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโครงการอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

**1.2.2 การประเมินที่ไม่ยึดเป้าหมายเป็นหลัก** เป็นการประเมินที่ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะผลผลิตที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายเท่านั้น แต่จะนำผลกระทบอื่น ๆ มาร่วมพิจารณาในการตัดสินคุณค่าด้วยระบบคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพที่สามารถรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความซับซ้อน ดังนั้นการประเมินตามแนวทางนี้ควรที่จะมีการออกแบบการประเมินให้มีความยืดหยุ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณค่าอันจะช่วยส่งเสริมให้การประเมินโครงการมีประสิทธิภาพ ในส่วนที่จะใช้ข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากกว่าแต่มีความยุ่งยากที่เกิดขึ้น คือ การพิจารณาอย่างครอบคลุมในการดำเนินการโครงการใด ๆ ที่ตัวชี้วัด เกณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินจะระบุเป็นแนวทางที่ชัดเจนได้ค่อนข้างยาก

นอกจากนี้สตีเฟนได้จำแนกการประเมินสิ่งที่ประเมินเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) การประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมิน คุณค่าของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อาทิ จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา หรือประสิทธิภาพของเครื่องมือเครื่องใช้ เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการประเมินวิธีนี้เป็นประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มดำเนินการ

(2) การประเมินความคุ้มค่า (Pagoff Evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่ผลของการดำเนินโครงการมีต่อผู้รับบริการจากโครงการ

**1.3. แนวคิดการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) “การประเมิน”**  
ตามความหมายของอัลคิน คือ “กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดการระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการเลือกการดำเนินการโครงการ” ซึ่งอัลคินได้จำแนกการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการใช้ผลการประเมิน เป็น 5 ส่วน ได้แก่

(1) การประเมินระบบ เพื่อกำหนดจุดประสงค์ของโครงการ เป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ

(2) การประเมินวางแผนโครงการ เป็นการประเมินเพื่อหาแนวทาง หรือวิธีการที่จะส่งเสริมให้การดำเนินการโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์

(3) การประเมินระหว่างการดำเนินการ เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดให้หรือไม่ หรือการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด

(4) การประเมินเพื่อพัฒนางาน เป็นการประเมินเพื่อหาแนวทาง หรือข้อเสนอแนะในการที่จะส่งเสริมให้โครงการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(5) การประเมินเพื่อรับรองผลงาน ยับ ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ เป็นการประเมินหลังจากสิ้นสุดโครงการเพื่อตรวจสอบผลผลิตกับจุดประสงค์ของโครงการ และประมวลผลข้อเสนอแนะเพื่อรับรองปรับเปลี่ยน ยับ หรือขยายโครงการ ต่อไป

อัลคิน ได้นำเสนอแนวคิดการประเมินที่เป็นระบบ คือ เริ่มต้นตั้งแต่ประเมินจุดประสงค์ จนกระทั่ง การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการประเมินโครงการ แต่ยังคงขาดแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนทำให้การเผยแพร่ยังอยู่ในวงแคบเท่านั้น

### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะ ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการประเมินดังนี้

#### ตอนที่ 1 รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

##### 1.1 รูปแบบในการประเมิน

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ การตัดสินใจ โดยได้จำแนกขั้นตอนของการประเมินออกเป็น 3 ขั้นตอน

1. กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ซิฟฟ์โมเดล (CIPP Model) ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 4 องค์ประกอบทั้งระดับหมู่บ้าน และระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

(1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

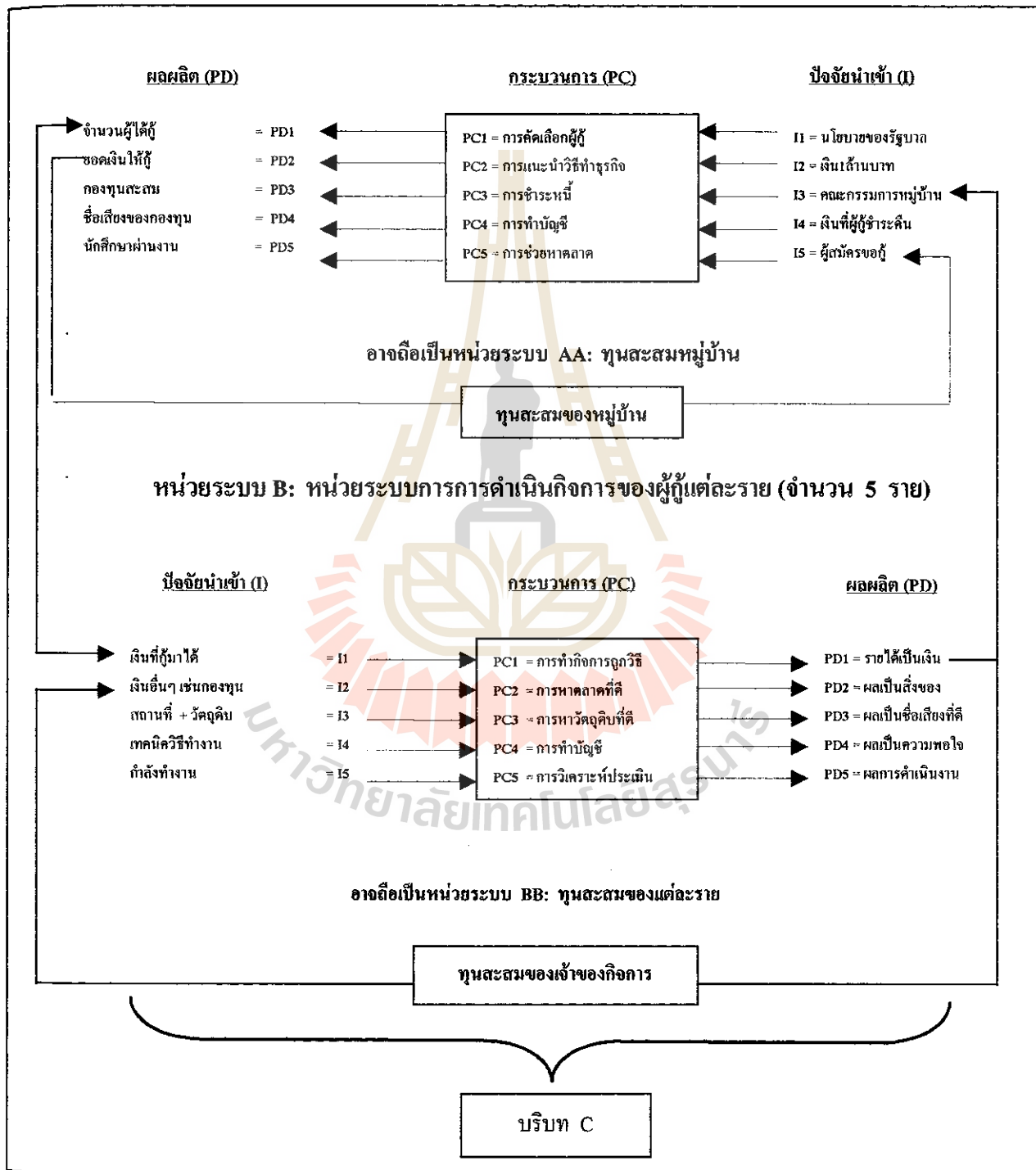
(2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

(3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

(4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)

แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซัพพลาย โมเดล” ซึ่งมี ส่วนประกอบดังนี้

**หน่วยระบบ A: หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้**



แผนภาพที่ 3.1 แสดงระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุน เป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามแผนภูมิข้างต้นนี้ ซึ่งมีรายการตัวชี้วัด ดังนี้

### 1.2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
2. แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงาน ผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
8. แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
12. แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์การจัดทำแผนแม่บทชุมชน)
13. การสำรวจอย่างมีส่วนร่วม เช่น การจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน
14. การจัดเวทีประชุมชาวบ้าน

## ตอนที่ 2 ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

### 2.1 ตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบการประเมิน แบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model) ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1

**2.1.1 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารการจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้รู้ (หน่วยระบบ A) ได้แก่**

- (1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- (2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- (3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- (4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indication)

**2.1.2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้รู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) ได้แก่**

- (1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
- (2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
- (3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
- (4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indication)

### 2.2 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

#### 2.2.1 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) กำหนดข้อมูลและตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ว่าใช้อะไรเป็นตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของข้อมูลบริบทภายในหมู่บ้าน

(2) กำหนดแหล่งข้อมูล โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลซึ่งจะพิจารณาจาก สิ่งที่ต้องการจะทราบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

(3) เลือกกลุ่มตัวอย่าง จากสมาชิกในหมู่บ้าน เช่น จากคณะกรรมการกองทุนสมาชิกผู้รู้ และสมาชิกคนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน



(4) **เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของโครงการและพิจารณาว่าวิธีไหนจะเหมาะสมที่สุด เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องนำมาเชื่อถือ

(5) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** เป็นการเก็บรวบรวมจากสถานการณ์จริง โดยได้มีการวางแผนและเตรียมการก่อนทำการเก็บข้อมูล เช่น การจัดเวทีประชาคม การสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม

### 2.2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) **การสังเกต (Observation)** และบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยการสังเกตจากพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย (สมาชิก) โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ

(2) **การสัมภาษณ์ (Interview)** คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่มตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) โดยการสนทนากับคณะกรรมการกองทุน สมาชิกในหมู่บ้านทั้งที่เป็นสมาชิกกองทุนและไม่เป็นสมาชิกกองทุน ซึ่งการสัมภาษณ์นั้นจะมีทั้งการสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบในสิ่งที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ของโครงการและการสัมภาษณ์เรื่องทั่วไป

(3) **การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Dessionion)** จากการจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน เพื่อต้องการทราบถึงความคิดโดยรวมและความต้องการที่หลากหลายของคนในชุมชน

(4) **การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ แล้วนำมาสังเคราะห์ข้อมูลหาข้อมูลที่ต้องการ

### 2.2.3 การสังเคราะห์ข้อมูล

ในการสังเคราะห์เพื่อประเมินโครงการจะใช้ทั้งวิธีแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยที่

(1) **ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantiative Data)** เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของตัวเลขแล้วสรุปโดยใช้ค่าสถิติ ข้อมูลที่หาเป็นค่าสถิติได้ เช่น รายได้ของชาวบ้าน อายุ เพศ เป็นต้น และค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ เป็นต้น

(2) **การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data)** เป็นสังเคราะห์ข้อมูลที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ เช่น ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นต้น โดยใช้อัตราส่วน ร้อยละ ตาราง ในการวิเคราะห์

### ตอนที่ 3 ตัวชี้วัด บริบทและตัวแปรที่ศึกษา

#### ตัวชี้วัดบริบท (C)

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น  
ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศหรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1.1 ความยากจนของประเทศ
- 1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)
- 1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบทบางคน เรียกว่า ความล้มสลายของ

ท้องถิ่นชนบท

- 1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

2. บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ชุมชนนี้ สภาพป่าและหนองน้ำ  
สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน/ชุมชน และตัวบ่งชี้อื่น ๆ

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน
- 2.2 สภาพปัจจุบัน
- 2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน
- 2.4 ด้านวัฒนธรรม
- 2.5 ข้อมูลด้านการปกครอง

3. ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
- 3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
- 3.3 หนี้สินธนาคารของผู้กู้
- 3.4 หนี้ภายนอกนอกระบบของผู้กู้
- 3.3 อาชีพหลักของผู้กู้
- 3.4 รายได้ของครอบครัว
- 3.5 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

## ตอนที่ 4 ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

### ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบไปด้วย ตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวดคือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A นี้ ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
  - 2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
  - 2.2 เงิน I ล้านบาท
  - 2.3 คณะกรรมการหมู่บ้าน
  - 2.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน
  - 2.5 ผู้สมัครขอกู้
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วย ตัวแปร ดังต่อไปนี้
  - 3.1 การคัดเลือกผู้กู้
  - 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
  - 3.3 การรับชำระหนี้
  - 3.4 การทำบัญชี
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร
    - (1) จำนวนผู้กู้
    - (2) ยอดเงินให้กู้
  - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
    - (1) จำนวนผู้ที่ได้
    - (2) จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
    - (3) การขยายกิจการของผู้กู้
    - (4) การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
  - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
    - (1) กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
    - (2) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
    - (3) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด

(4) ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ

### ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

#### 1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A ที่กล่าวไว้ข้างต้น

- (1) ความยากจนของประเทศ
- (2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- (3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- (4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- (5) ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- (6) บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบทบางคน เรียกว่า ความล้มเหลว

ของท้องถิ่นชนบท

- (7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A ที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว

- (1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านสี่คว่ำ
- (2) สภาพปัจจุบัน
- (3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน
- (4) ด้านวัฒนธรรม
- (5) ข้อมูลด้านการปกครอง

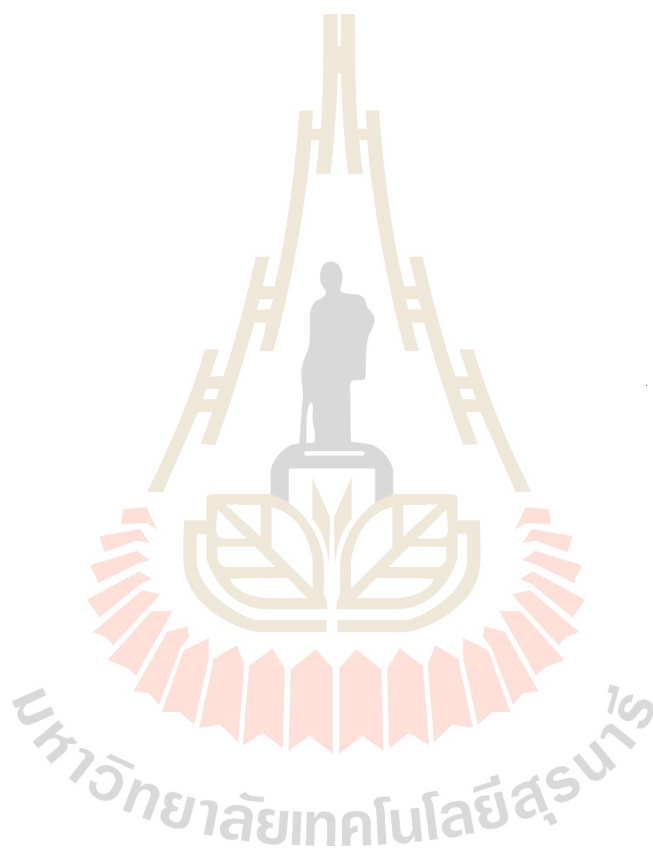
#### 1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- (1) ความรู้ความสามารถของผู้ดูแลครอบครัว
- (2) ทรัพย์สินของผู้ดูแลและเครือญาติ
- (3) หนี้สินธนาคารของผู้ดูแล
- (4) หนี้ภายนอกนอกระบบของผู้ดูแล
- (5) อาชีพหลักของผู้ดูแล
- (6) รายได้ของครอบครัว
- (7) ประสบการณ์ในการดำเนินงาน

2. วัตถุประสงค์นำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
  - 2.1 เงินที่กู้มาได้
  - 2.1 เงินอื่น ๆ
  - 2.1 สถานที่ และวัตถุดิบ
  - 2.1 เทคนิควิธีทำงาน
  - 2.1 กำลังทำงาน
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
  - 3.1 การทำกิจการถูกวิธี
  - 3.2 การหาตลาดที่ดี
  - 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
  - 3.4 การทำบัญชี
  - 3.5 การวิเคราะห์ประเมิน
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
    - (1) รายได้เป็นเงิน
    - (2) ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
  - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
    - (1) ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
    - (2) ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้น จากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
  - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่
    - (1) ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
    - (2) ผู้กู้มีสุขภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
    - (3) การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุปแล้ว ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น วัตถุประสงค์นำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัวต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ที่ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย



## บทที่ 4

### ผลการติดตามประเมินโครงการ

#### ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

##### 1 บริบทระดับประเทศ

###### 1.1 ความยากจนของประเทศ

ปัจจุบันนี้เศรษฐกิจของประเทศไทย ตกต่ำและวิกฤตเป็นอย่างมาก ทำให้รัฐบาลต้องกู้หนี้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย แต่ก็เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุสำหรับประชากรในกลุ่มต่าง ๆ ในภาคเกษตรกรรมนั้นค่อนข้างจะเป็นกลุ่มที่ยากจนและน่าเป็นห่วงอย่างมาก เพราะผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มานั้นมีราคาที่ตกต่ำทำให้เกษตรกรต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นเหตุให้ประเทศต้องตกอยู่ในความยากจน

###### 1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

SME คือ ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางโดยย่อมาจาก Small and Medium Enterprises เนื่องจากรัฐเริ่มให้ความสนใจกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางมากขึ้นอีกทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนกิจการขนาดกลาง และเล็กอย่างชัดเจนเพราะเห็นว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่รับผิดชอบอยู่ ทั้งนี้ SME ของไทย จึงไม่ใช่กิจการในลักษณะเดิม แต่จะต้องมีลักษณะใหม่ คือ

1. เป็นธุรกิจที่สามารถขายได้ในบาท โชน และดอลลาร์ โชน
2. ต้องเป็น SME ที่ผลิตมีดีไซน์และมีคุณภาพที่ตลาดโลกต้องการและยอมรับได้
3. จะมีความสัมพันธ์ทางการบริหาร การออกแบบ และการผลิตที่เป็นสากลโดยมีหุ้นส่วนผู้บริหารมาจากที่ใดก็ได้ของโลก ที่มีทักษะมีเทคโนโลยีมาถ่ายทอดและร่วมเป็นเจ้าของร่วมเสี่ยง

4. จะต้องมีความเข้าใจตลาดของตนอย่างแท้จริง
5. จะต้องมีการปรับผลผลิตให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาด
6. จะต้องลดต้นทุนการผลิตให้ถูกที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะต้องไม่มองหาแหล่งเงินทุนในประเทศ เท่านั้น

### 1.3 สภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

สภาวะการค้าและการส่งออกของประเทศมีมากในรูปแบบของภาคเกษตรกรรม เช่น การส่งออกข้าว การส่งออกอาหารสัตว์ การส่งออกเสื้อผ้า ซึ่งแต่ละปีการส่งออกสินค้าจำพวกนี้มีมากแต่ก็ไม่มากเท่ากับการรับซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพราะส่วนใหญ่สินค้าที่ซื้อเข้ามาจะเป็นจำพวกสินค้าสิ้นเปลือง เช่น น้ำมันดิบ รถยนต์ ซึ่งแต่ละปีไทยเสียดุลทางการค้ามากซึ่งทำให้ส่งผลเสียทางเศรษฐกิจ ดังนั้นทางที่ดีต้องลดการขาดดุลการค้าโดยการประหยัดเพื่อการซื้อสินค้าจากต่างประเทศจะได้ลดน้อยลงอาจทำให้สภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศลดน้อยลงก็ได้

### 1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เลวลงเป็นอันมากเนื่องจากว่า คนไทยส่วนใหญ่เห็นแก่ตัวไม่รู้จักรักษาสมดุลทางธรรมชาติ ยิ่งในเขตเมืองหลวงสภาวะมลพิษทางอากาศยิ่งทวีคูณมากผู้คนเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจทั้งโรคภูมิแพ้ โรคหอบ โรคหืด ฯลฯ และในต่างจังหวัดก็มีการตัดไม้ทำลายป่ากันบุกรุกที่ป่าสงวนทำให้อากาศร้อนฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลเมื่อน้ำแล้งก็แล้งจัดถ้าอยากให้ประเทศมีสภาวะเหมือนเดิมทุกคนในประเทศต้องร่วมแรงร่วมใจกันปกป้องและรักษาสมดุลธรรมชาติ และต้องไม่ทำร้ายธรรมชาติกันเหมือนที่เคยเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

### 1.5 ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำสินค้านี้มีราคาแพงขึ้น ประชาชนต้องการความอยู่รอดจึงต้องหาหนทางต่าง ๆ โดยการกู้ยืมเงินจากนายทุน และแหล่งเงินกู้จากสถาบันทางการเงินต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบอาชีพ เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีผู้คนที่ไม่มีกำลังในการบริโภคสินค้าทำให้เกิดการขาดทุนของธุรกิจขนาดเล็กทำให้ผู้ที่กู้เงินมาไม่มีเงินคืนทำให้เกิดความเดือนร้อนจากการเป็นหนี้สินของประชาชน

### 1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท

เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนไปมันก็เป็นผลกระทบตั้งแต่สังคมในเมืองผู้คนต่างเห็นแก่ประโยชน์ของตัวเองเป็นหลักมีการแก่งแย่งชิงดีกัน สภาวะครอบครัวจากขยามาเป็นครอบครัวเดี่ยวเมื่อเมืองใหญ่คือแหล่งทำมาหากิน ทำให้ผู้คนในชนบทหันเหเข้ามาทำงานทำในเมืองกันมากขึ้นเป็นเหตุให้ท้องถิ่นไม่มีผู้คนอยู่ทำให้สังคมในท้องถิ่นเกิดการล่มสลาย การเป็นอยู่ของท้องถิ่นเปลี่ยนไปคนหนุ่มสาวในวัยแรงงานออกไปหางานทำยังเมืองใหญ่เหลือไว้แต่เด็กกับคนชราที่อยู่บ้านเพียงลำพังและจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้นถ้าสังคมไทยยังเป็นอยู่อย่างนี้

### 1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรม และสินค้าจากต่างประเทศ

ในปัจจุบันนี้คนไทยเปลี่ยนแปลงการเป็นอยู่อย่างมาก โดยหันมานิยมวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะวัฒนธรรมการกินการแต่งตัว การดำรงชีวิตประจำวันซึ่งค่านิยมนี้



ทำให้คนไทยต้องเสียดุลทางการค้าจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะต้องนำเข้าสินค้าบางประเภท สิ่งเหล่านี้เป็นวัฒนธรรมที่ผิด ๆ ถ้าคนไทยมองย้อนกลับมาและใช้ชีวิตเหมือนเดิมที่คนรุ่นก่อน บรรพบุรุษเราได้ปฏิบัติกันมานาน ประเทศไทยก็คงไม่เป็นหนี้สินต่างประเทศมากมายขนาดนี้ก็ได้

## 2. บริบทระดับท้องถิ่น

### 2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สี่ควิว หมู่ที่ 1

แต่เดิมชื่อตำบลคือ ตำบลจันทน์ทีก และเปลี่ยนมาใช้สี่ควิวแทน ซึ่งเป็นคำที่เพี้ยนมาจากตำนานของพ่อพระยาสี่เขียว ชาวบ้านที่อยู่ที่ยตำบลจันทน์ทีก คือชาวเส้าไห้ ซึ่งแต่เดิมอยู่บ้านหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง เกิดโรคระบาดจึงย้ายอพยพหนีมาอยู่ที่ ตำบลจันทน์ทีก และคนที่อาศัยอยู่เดิมด้วยจนถึงปัจจุบัน

บ้านสี่ควิว หมู่ที่ 1 เป็นหมู่ 2 เดิมซึ่งอยู่ทางวัดเกาะ จนมาถึงเขตสุสานจีน เนื่องจากประชากรเพิ่มขึ้นจึงขยายเขตพื้นที่ออกมาเรื่อย ๆ จนเปลี่ยนการปกครองมาเป็นแบบสุขาภิบาล จึงแบ่งเขตการปกครองและพื้นที่ใหม่ จากหมู่ที่ 2 มาเป็นหมู่ที่ 1 แทนเมื่อปี พ.ศ. 2499 จนถึงปัจจุบัน

### 2.2 สภาพปัจจุบัน

เดิมน้ำสี่ควิว หมู่ 1 เป็นหมู่ 2 เดิมซึ่งอาณาเขตจากวัดเกาะจนมาถึงสุสานจีน แต่ได้แบ่งเขตการปกครองใหม่ โดยเอาทางรถไฟกั้นกลาง ชาวบ้านส่วนใหญ่เดิมเป็นคนพื้นที่อยู่แล้ว แต่ปัจจุบันมีคนนอกพื้นที่ต่างจังหวัดเข้ามาอาศัยอยู่กันมากขึ้น มีการย้ายเข้ามาและย้ายออกเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำจนเกิดการโยกย้ายของชาวบ้าน

#### (1) การขยายตัวของชุมชน

ประชากรส่วนใหญ่อยู่รวมกันเป็นแบบผสมผสานของความเป็นชุมชนเมืองกับชนบทประชากรอยู่รวมกันอย่างหลวมหลวม ทั้งด้านอาชีพ ฐานะ รายได้ และความเป็นอยู่ลักษณะของชุมชนในเขตชุมชนเมืองของเทศบาลประชากรจะรวมตัวกันอย่างหนาแน่น โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกิจการค้าขายพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายทั้งปลีก และค้าส่ง อีกทั้งรับราชการ รับจ้าง ส่วนชุมชนที่มีลักษณะคล้ายชนบทจะกระจายอยู่รอบนอก

#### (2) ลักษณะประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานและมีประชากรที่ย้ายเข้ามาประกอบอาชีพในเขตหมู่บ้านส่งผลให้มีความหนาแน่นในเขตชุมชนหมู่บ้าน และช่วงที่สถานะเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลให้มีการปิดโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท มีการย้ายออกของประชากรที่เข้ามาประกอบอาชีพในช่วงปีที่ผ่านมา ทำให้ประชากรลดลงค่อนข้างสูง ปัจจุบันมีแนวโน้มการขยายตัวของประชากรประมาณ ร้อยละ 0.04 (ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลตำบลสี่ควิวประจำปี พ.ศ. 2545)

จากการสำรวจ ประชากรในหมู่บ้านที่อาศัยอยู่จริง 533 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 285 คน และเพศชาย 248 คน และจากการจำแนกกลุ่มของประชากรในหมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 50 ปี จำนวน 300 คน กลุ่ม คมในช่วงนี้เป็นวันทำงาน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและครอบครัวเพราะประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวันแรงงาน ส่วนระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<b>1. เพศ</b>		
- ชาย	248	46.53
- หญิง	285	53.47
<b>รวม</b>	<b>533</b>	<b>100</b>
<b>2. อายุ</b>		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	17	3.19
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	19	3.56
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	26	4.88
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	20	3.75
14 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	24	4.50
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	300	56.28
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	62	11.63
60 ปี ขึ้นไป	65	12.20
<b>รวม</b>	<b>533</b>	<b>100</b>
<b>3. จบการศึกษา</b>		
ระดับประถมศึกษา	153	41.46
ระดับมัธยมศึกษา	120	32.52
นักศึกษาผู้ใหญ่	-	-
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	96	26.02
<b>รวม</b>	<b>369</b>	<b>100</b>

### (3) โรงเรียนและการศึกษา

ในหมู่บ้านมีโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ สี่คิ้ว จำนวน 1 แห่ง ได้แก่โรงเรียนสันติพัฒนา ตั้งอยู่เลขที่ 1 บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 ตำบลสี่คิ้ว อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีที่ดินเป็นของโรงเรียน 12 ไร่ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เขตบริการหลัก หมู่ที่ 1 ตำบลสี่คิ้ว อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และหมู่ที่ 8 ตำบลสี่คิ้ว อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2522 มีครู 10 คน

ตารางที่ 4.2 จำนวนนักเรียนและห้องเรียน ปีการศึกษา 2544

ชั้นเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	1	8	6	14
อนุบาล 2	1	15	11	26
<b>รวมก่อนประถม</b>	<b>2</b>	<b>23</b>	<b>17</b>	<b>40</b>
ประถมปีที่ 1	1	21	14	35
ประถมปีที่ 2	1	9	7	16
ประถมปีที่ 3	1	17	13	30
ประถมปีที่ 4	1	10	9	19
ประถมปีที่ 5	1	5	12	17
ประถมปีที่ 6	1	8	5	13
<b>รวมประถมศึกษา</b>	<b>6</b>	<b>70</b>	<b>60</b>	<b>130</b>

(ที่มา : แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค จากการสำรวจภาคสถิติ ส.ศ.ภ. ระดับประถมศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอปี 2544)

ประชาชนส่วนใหญ่ จบการศึกษาภาคบังคับ ประมาณ 70% และมีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา 30% และมีผู้อ่านหนังสือไม่ออก จากการสำรวจ 5 คน

#### (4) สุขภาพอนามัย

บ้านสีคิ้วมีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานของหมู่บ้านอยู่ที่บ้าน นายสุวัฒน์ ทิวกระโทก มีอาสาสมัครประจำบ้านขั้นพื้นฐานไว้ให้กับชาวบ้านและบ้านสีคิ้ว มีอาสาสมัครมูลฐานของหมู่บ้าน หรือ อสม. จำนวน 5 คน เพื่อเก็บข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย ให้กับทางสาธารณสุขอำเภอสีคิ้วทุก ๆ ปี ทางสาธารณสุขจะเข้ามาฉีดยาพ่นกันยุงลาย และฉีดยากันโรคพิษสุนัขบ้า และเข้ามาแนะนำเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ และเกือบทุกหลังคาเรือน ทุกคนจะมีบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าจากทางโรงพยาบาลสีคิ้วที่ทำหน้าที่รักษาพยาบาล บ้านสีคิ้วมีสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานดีมากและมี อสม. และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานของหมู่บ้านอยู่ในหมู่บ้านคอยดูแลและรองรับ

#### (5) รายได้ของประชาชน และการประกอบอาชีพ

เมื่อดูรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านจะเห็นได้ว่ามีความเป็นอยู่ตั้งแต่ในระดับปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4.3 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว

รายได้ / ปี	จำนวนครอบครัว
1,000 – 5,000 บาท	-
5,001 – 10,000 บาท	-
10,001 – 20,000 บาท	-
20,001 – 30,000 บาท	20
30,001 – 50,000 บาท	124
50,001 – ขึ้นไป บาท	102
รวม	246

#### ตารางที่ 4.4 การประกอบอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน

อาชีพ	จำนวนครอบครัว	ร้อยละ
รับราชการ	19	7.72
ค้าขาย	83	33.74
รับจ้างทั่วไป	144	58.54
รวม	246	100

การประกอบอาชีพของประชาชนในหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่มีมากที่สุด คือ 144 ครอบครัว เป็นอาชีพเกี่ยวกับ พนักงานโรงงานต่าง ๆ หรือรับจ้างก่อสร้าง ส่วนอาชีพค้าขายเป็นอาชีพรองลงมา คือ ค้าขายวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้เกี่ยวกับการเกษตร อาหารเครื่องอุปโภคบริโภค เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม อาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้า ซ่อมบำรุง เสริมสวย นันทนาการ (เทป หนังสือพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ) โรงพิมพ์ พาหนะ และอาชีพรับราชการ คือ ครู ข้าราชการอำเภอ

#### (6) แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน

บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 มีแหล่งน้ำใช้ จากการประปาส่วนภูมิภาค อำเภอสีคิ้ว ที่ส่งมาให้ใช้และมีน้ำดื่มจากการเก็บกักน้ำฝนหรือน้ำซื้อ ส่วนน้ำเพื่อการเกษตรบ้านสีคิ้วไม่มีเนื่องจากอยู่ในเขตชุมชน ไม่มีบ่อหรือสระน้ำเลย

#### (7) ทำเลที่ตั้ง และระบบนิเวศน์ของชุมชน

บ้านสีคิ้วหมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตัวอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา แต่อยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 45 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ ประมาณ 210 กิโลเมตร และ 219 กิโลเมตร

#### (8) อาณาเขตติดต่อ

จากข้อมูลเทศบาล ตำบลสีคิ้ว เรื่องการแบ่งเขตหมู่บ้านภายในเทศบาล ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีอาณาเขตดังนี้

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ริมถนนสายสีคิ้ว - หนองน้ำชุม ฟากใต้ห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 (ดอนสีคิ้ว - ด่านขุนทด) 300 เมตร เลียบสายสีคิ้ว - หนองน้ำชุม

ฟากใต้ไปทางทิศตะวันออก ถึงริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 (ดอนสีคิ้ว - ด่านขุนทด) ฟากตะวันตก หรือติดต่อกับบ้านหนองรี หมู่ที่ 3

**ด้านตะวันออก** ตั้งแตริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 (ดอนสีคิ้ว - ด่านขุนทด) ฟากตะวันตก เลียบทางหลวงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงริมรางรถไฟตะวันออกเฉียงเหนือ ฟากเหนือ ตรง กม. 224.0325 หรือ ติดต่อกับ หมู่ 6 บ้านน้อยพัฒนา และ หมู่ 7 บ้านสุขชัยพัฒนา

**ด้านใต้** ตั้งแตริมรางรถไฟตะวันออกเฉียงเหนือ ฟากเหนือ ตรง กม. 224.0325 เลียบทางรถไฟไปทางทิศตะวันตก ถึงทางหลักผ่านริมรางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ตรง กม. 223.500 หรือ ติดต่อกับทางรถไฟ ซึ่งอยู่ในเขตหมู่ 16 บ้านตลาดใต้

**ด้านตะวันตก** ตั้งแตริมรางรถไฟตะวันออกเฉียงเหนือฟากเหนือตรง กม. 223.500 เลียบถนนบำรุงไทย 10 ด้านตะวันออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ถึงเส้นแนวเขตด้านตะวันตกของวัดป่าสันติคณาราม แล้วเลียบแนวเขตเทศบาล (ระหว่าง หลักเขตที่ 10 - หลักเขตที่ 1) ไปทางทิศเหนือ บรรจบหลักเขตที่ 1 ริมถนนสายสีคิ้ว - ด่านขุนทด หรือ ติดต่อกันกับ หมู่ 8 บ้านสะพานดำ (ที่มา : เทศบาลตำบลสีคิ้ว 2543)

#### (9) สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 มีอากาศเย็นสบายอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 33 องศา โดยได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัดพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามา และยังได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาเอาฝนและความชื้นเข้ามาทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงในรอบปีแตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ฤดู สรุปภูมิอากาศได้ดังนี้

1. ฤดูฝน เริ่มเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม ทุกปี ฝนตกเกือบตลอดฤดู และมีฝนทิ้งช่วง เดือน พฤษภาคม - สิงหาคม ปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือน ตุลาคม

2. ฤดูหนาว เริ่มเปลี่ยนแปลงจากฤดูฝน เข้าสู่ฤดูหนาวตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน โดยได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมหนาวและแห้งแล้งทำให้อากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุดในเดือน ธันวาคม

3. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ - กรกฎาคม อากาศค่อนข้างร้อนในกลางวันและค่อนข้างเย็นในเวลากลางคืนช่วงอากาศร้อนที่สุดในเดือน มีนาคม

(ที่มา : สถานีวัดน้ำฝน ที่ทำการไปรษณีย์สีคิ้ว 2543 / แผนพัฒนาเทศบาลสีคิ้ว 2545)

#### (10) ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

พื้นที่ในบ้านสีคิวนั้นส่วนใหญ่เป็นชุมชนเมือง ที่รวมตัวกันอย่างหนาแน่นในบริเวณที่มีกิจการค้าพาณิชย์ และพื้นที่สำหรับปลูกสร้างบ้านเรือนอาศัยจึงจัดสรรใช้ประโยชน์จากที่ดินจึงไม่มีพื้นที่ป่าไม้เลยนอกจากบริเวณเขตวัดป่าสันติคณาราม จำนวน 12 ไร่ เป็นป่าร้าง ส่วนพื้นที่เพื่อสาธารณะนั้น จะมีแต่สุสานป่าช้าจีน 35 ไร่ ป่าช้าไทย 15 ไร่ ป่าช้าแขก 5 ไร่

## (9) สภาพที่ดิน

ตารางที่ 4.5 จำแนกชุดดินของหมู่บ้านสีแก้ว

รายการ	ชุดดินบ้านจ้องที่มีธาตุเป็นต่างมาก	ชุดดินพินาย
สภาพที่ดิน	เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย (อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของหมู่บ้าน)	เป็นที่ราบเรียบถึงลอนข้างราบ เรียบ (อยู่ในตัวชุมชนในหมู่บ้าน)
ความลาดชัน	2 – 5 %	0 – 2 %
ชั้นความลึก	ลึกมาก	ลึกมาก
เนื้อดิน		
- ชั้นบน	เป็นดินร่วมปนดินเหนียว	เป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง
- ชั้นล่าง	เป็นดินเหนียว	เป็นดินเหนียว
สีดิน		
- ชั้นบน	เป็นดินสีน้ำตาลปนเทา	เป็นดินเทาเข้มมีจุดประสีแดง
- ชั้นล่าง	เป็นดินสีน้ำตาลปนเทา หรือสีแดงปนเหลือง	เป็นดินเทาเข้มมีจุดประสีแดง และสีน้ำตาลแก่และสีแดงปน เหลือง
การระบายน้ำของดิน	ดี	ค่อนข้างช้า ถึงช้า
ลักษณะการแช้งของน้ำ	ไม่ดี	มีน้ำแช้งในช่วงฤดูฝน
ระดับน้ำใต้ดิน	ลึกมากกว่า 2 เมตร ตลอดปี	3 – 4 เดือน ลึกมากกว่า 2 เมตร ในช่วงฤดูแล้ง

(ที่มา : กองสำรวจและจำแนกดิน กรมพัฒนาที่ดิน เกษตรอำเภอสีแก้ว 2543)

การใช้ที่ดิน ในพื้นที่ในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นชุมชนเมืองที่อยู่รวมกันอย่างหนาแน่น  
ในบริเวณที่มีกิจการค้าและพาณิชย์ และอาศัยอยู่ของประชาชน จึงไม่มีที่ดินว่างเปล่า

### (10) ระบบสาธารณูปโภค

**ไฟฟ้า** ปัจจุบันการดำเนินการจำหน่ายไฟฟ้าให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบล สี่คิ้ว นั้นก็คือบ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 และดำเนินงานโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสี่คิ้ว โดยจ่าย กระแส ไฟฟ้าให้ใช้ไฟฟ้าใช้ทั่วถึงทุกหลังคาเรือน จำนวนหลังคาเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ ครบทุกหลังคาเรือ

**ประปา** บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 ได้ใช้น้ำจากกาประปาส่วนภูมิภาคสี่คิ้ว โดยรับโอนต่อ จากสุขาภิบาลตำบลสี่คิ้ว เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2532 ประชาชนในหมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 มีน้ำประปา ใช้จำนวน 205 หลังคาเรือน และยังไม่มียน้ำประปาใช้จำนวน 41 หลังคาเรือน โดยซื้อน้ำใช้จากร้าน ขายน้ำประจำหมู่บ้าน หรือซื้อน้ำจากรถบริการน้ำ โดยส่วนมากเป็นห้องแถวเช่าในหมู่บ้านที่ยังไม่ ได้ขอใช้น้ำจากการประปา และทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ริมถนนสายสี่คิ้ว - หนองน้ำขุ่น การประปายังไม่ได้มีโครงการขยายเพิ่ม

**หอคกระจายข่าว** หอกระจายข่าวของบ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 จะเป็นระบบเสียงตามสาย ของเทศบาลอำเภอสี่คิ้ว จะมีข่าวประชาสัมพันธ์

**โทรศัพท์** หมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 มีโทรศัพท์ใช้ประมาณ 35% ของจำนวน ครัวเรือนเป็นขององค์การโทรศัพท์ และเทลคอมเอเชีย

#### การคมนาคม

- ถนน มีเส้นทางการคมนาคม ติดต่อกับอำเภอเพียง 100 เมตร โดยถนนสาย หลักที่ใช้ในการคมนาคมและสัญจรไปมาคือถนนชุมคำ หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 ตอน สี่คิ้ว-ด่านขุนทด เป็นถนนลาดยาง โดยมีรถโดยสารประจำทางขนส่งมวลชนซึ่งผ่านบ้านสี่คิ้วหมู่ที่ 1 ถนนในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีต จำนวน 3 สาย และมี 3 ซอย โดยเป็นการขยายถนนของเทศบาล ตำบลสี่คิ้ว เมื่อปี 2539

- รถไฟ การเดินทางมาที่บ้านสี่คิ้ว สามารถเดินทางโดยรถไฟ ซึ่งสถานีรถไฟอยู่ ทางทิศใต้ของ หมู่บ้าน มีระยะทางจากกรุงเทพมหานคร-สี่คิ้ว 217 กิโลเมตร ระยะทางจากสี่คิ้ว- นครราชสีมา 45 กิโลเมตร

- การขนส่งมวลชน สามารถเดินทางมาที่บ้านสี่คิ้ว 2 ทางคือ ทางรถยนต์ โดยรถโดยสารประจำทางสายปากช่อง-นครราชสีมา และรถโดยสารประจำทางสายสี่คิ้ว-ปากทาง (จากปากทางสี่คิ้วเข้ามาในตัวอำเภอ) และเส้นทางรถไฟ



## 2.3 ด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

การพาณิชย์ส่วนใหญ่ของบ้านสีคิ้วเป็นกิจการค้าซึ่งทำหน้าที่เป็นตลาดการซื้อขายที่ได้จดทะเบียนการค้า และทะเบียนพาณิชย์ ซึ่งรวมกันอยู่หนาแน่นเป็นชุมชนการค้า โดยเฉพาะเขตถนนชุมค้า (ถนนสีคิ้ว-ด่านขุนทด) มีร้านค้า 83 ร้าน ประเภทร้านค้าต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม อาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ก่อสร้าง ซ่อมบำรุง เสริมสวย นันทนาการ (เทป หนังสือพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ) โรงพิมพ์ พาหนะ เครื่องอุปโภคบริโภค

### ด้านบริการอื่น ๆ

ภายในหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 มีธนาคารพาณิชย์ คือธนาคารกรุงเทพ (มหาชน) ซึ่งตั้งอยู่ที่ริมทางรถไฟ ทำหน้าที่รับฝาก ถอน แลกเปลี่ยนเงินตรา และบริการด้านอื่น ๆ

สหกรณ์การเกษตร อำเภอสีคิ้ว ตั้งอยู่ ริมถนน คอนสีคิ้ว - ด่านขุนทด หรือติดกับปั้มน้ำมัน ปตท.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สาขาอำเภอสีคิ้ว ตั้งอยู่ ใกล้กับ ธนาคารกรุงเทพ ริมทางรถไฟ

โรงงานขนาดย่อย บริษัท 2000 เอ็มฟาเรล เป็นโรงงานผลิตเสื้อสำเร็จรูป (เปิดกิจการ ตุลาคม 2544) คนงานกว่า 300 คน

## 2.4 สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม

### (1) เครือญาติ

ระบบเครือญาติ คือระบบที่รวมเอามนุษย์มาสัมพันธ์กันทางสายเลือด หรือการแต่งงานเป็นสภาพความสัมพันธ์ของบุคคลจากวงแคบที่สุด (นับจากตัวเรา) ไปถึงกว้างพอจะนับได้ และวงที่แคบที่สุด คือครอบครัวและวงกว้างที่สุดจนถึงเผ่า ส่วนใหญ่จะนับวงแคบมากกว่า

ในหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ส่วนมากจะเป็นครอบครัวเดี่ยว คือ หน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมหรือในหมู่บ้าน คือแต่ละครัวเรือนจะมีพ่อ แม่ ลูก เท่านั้น บางครัวเรือนถ้าลูกแต่งงานจะไปอยู่ที่อื่น บางครอบครัวมีพ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย บ้าง แต่ไม่ใช่ครอบครัวขยาย ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นญาติกันนักในหมู่บ้าน จะเป็นคนรู้จักกันมากกว่า หรือบางครอบครัวย้ายมาอยู่จากที่อื่น

### (2) วัดและประเพณี

ชาวบ้านบ้านสีคิ้ว ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 95 % การนับถือศาสนาของชาวบ้านจะมีลักษณะเป็นแบบศาสนาสืบทอด คือ นับถือกันตามบรรพบุรุษ ในหมู่บ้านมีวัดอยู่ 1 แห่ง คือ วัดป่าสันติคุณาราม มีพระ 9 รูป มีพื้นที่วัดจำนวน 12 ไร่

### (3) ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ มีดังนี้

งานทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ 1 มกราคม ของทุกปี งานประเพณีแห่เจ้าพ่อพระยาตีเจ็ย (26 กุมภาพันธ์ 2545 ครบ 109 ปี) งานประเพณีสงกรานต์ เดือนเมษายนหรือปีใหม่ของชาวไทย กับทางเทศบาล 13-16 เมษายน ทุกปีมีการรดน้ำ คำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ เป็นการขอพรปีใหม่ และเป็นสิริมงคลกับตัวเองการทรงน้ำพระทำอาหารคาวหวานไปทำบุญที่วัดมีการละเล่นสาคน้ำกันระหว่างคนภายในหมู่บ้าน และคนจากที่อื่นมีการจัดแข่งขันตกแต่งรถขบวนแห่งานสงกรานต์เพื่อประกวดในแต่ละหมู่บ้าน เดือนกรกฎาคม ทำบุญเข้าพรรษา ชาวบ้านจะทำบุญโดยการถวายเทียนเข้าพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝน และเครื่องอุปบริหารที่จำเป็นเพื่อใช้ระหว่างจำพรรษา 3 เดือน และชาวบ้านยังให้ลูกหลานที่อยู่ในช่วงเป็นหนุ่มบวชในช่วงนี้ด้วย งานวันแม่ในเดือนสิงหาคม งานประเพณีลอยกระทง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 2 งานวันพ่อ ในเดือนธันวาคม

## 2.5 ข้อมูลด้านอื่น ๆ

### (1) ด้านการปกครอง

บ้านสีคิ้ว เดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมาก่อน ซึ่งเรียกว่า "สุขาภิบาลสีคิ้ว" จัดตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2499 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 73 ตอนที่ 45 หน้า 27 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2499 ต่อมา มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 จัดตั้งเทศบาลตำบล ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 9ก. ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 เป็นผลให้บ้านสีคิ้ว ซึ่งเดิมปกครองแบบสุขาภิบาลสีคิ้ว เปลี่ยนแปลงฐานะอยู่ในความปกครองของเทศบาลตำบลสีคิ้วแทน ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542

และเทศบาลจึงมีการจัดตั้งชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล จำนวน 18 ชุมชน ซึ่งบ้านสีคิ้ว มีชื่อชุมชนว่า "ชุมชนร่วมใจพัฒนา" หมู่ที่ 1 ตำบลสีคิ้ว เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543 (ที่มา : แผนพัฒนาเทศบาลประจำปี พ.ศ. 2545)

บ้านสีคิ้ว มีผู้นำคือ ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงตำแหน่งคือ นายธีระ อังสนานิววัฒน์ ซึ่งได้รับคัดเลือกขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้านตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เข้ามาดำรงตำแหน่งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 และมีผู้ช่วย 2 คน คือ นายธีระ อังสนานิววัฒน์ อายุ 56 ปี การศึกษาสูงสุด ปวช. ทำธุรกิจส่วนตัว ร้านเจตนะธรรมค้าไม้ (หตส. เจตนะธรรมค้าไม้) นายไสว คชราช อายุ 55 ปี อาชีพค้าขายขนมหวาน

โดยมีการกระจายอำนาจการปกครอง ในรูปคณะกรรมการชุมชน โดยแต่งตั้งและเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชน ในการมีส่วนร่วมทาง

การเมืองและการบริหาร ทางเทศบาลจึงจัดตั้งชุมชนย่อยภายในเทศบาลจำนวน 18 ชุมชน ส่วนบ้านลีควีมีชุมชนเรียกว่า “ชุมชนร่วมใจพัฒนา หมู่ที่ 1” ตั้งขึ้นเมื่อ 27 กันยายน 2543

รายชื่อคณะกรรมการชุมชน นางกนกอร ชาติธรรมรักษ์ ประธานกรรมการชุมชนและมีคณะกรรมการดังนี้ นายสุวัฒน์ ทิวกระโทก นางสาวปริญานุช นาคะดำรงวรรณ นายบุญช่วย อุทกศิริ นายแดง ไม้เท้าแก้ว นายสมคิด หงษ์วิไล นางบังอร มุลจันทิก นายสาธุทธิ์ แสงมณี นายคำเิง เจริญวคค

### 3. ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

#### (1) ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

ชาวบ้านมีความรู้และความสามารถมาตั้งมาจากการอาชีพของคนรุ่นก่อน และได้นำความรู้มาประกอบอาชีพทั้งอาชีพเก่าและอาชีพใหม่ที่มีเข้ามาในปัจจุบัน เช่น ค้าขาย เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัวและสมาชิกภาพในครอบครัวและยังสามารถขยายอาชีพให้กับญาติพี่น้องได้อีกทาง

#### (2) ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ

ชาวบ้านมีทรัพย์สินจากการทำกิจการด้วยตนเอง และทรัพย์สินจากมรดกที่ได้คิดตัวมาให้และมาประกอบอาชีพสร้างฐานะกันใหม่ก็มีจำนวนมาก

#### (3) หนี้สินธนาคารของผู้กู้

ชาวบ้านมีหนี้สินมากมาจากเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตร ธนาคารออมสินและสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อนำเงินมาเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ และใช้จ่ายในครอบครัวจึงไปกู้ยืมเงินมาใช้หนี้และใช้จ่ายในครอบครัว

#### (4) หนี้ภายนอกของระบบของผู้กู้

ชาวบ้านมีหนี้นอกระบบมากเพราะไม่มีเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว และทำงานใช้หนี้กันโดยการทำงานโรงงานหรือถ้าไม่มีจริงก็กู้หนี้ยืมสินมาใช้หนี้เป็นหนี้ทอด ๆ ต่อ ๆ กันไป

#### (5) อาชีพหลักของผู้กู้/อาชีพรอง

อาชีพหลักคือการค้าขาย 90 % และซ่อมบำรุง บริการ 10 %

#### (6) รายได้ของครอบครัว

รายได้จากการการค้าขายของผู้กู้ พบว่ามีรายได้ประมาณ 50,000 ขึ้นไป

#### (7) ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

ชาวบ้านมีประสบการณ์มาก่อนในการทำกิจการเป็นอาชีพดั้งเดิมจากการสืบถอดมาหรือลงทุนด้วยตนเอง จึงไม่มีอะไรยากในการประกอบอาชีพ

## ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

### 2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A (หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้)

#### 2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

(1) นโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลพอสมควร เพราะว่ามีการประชุมสัมพันธกันอย่างต่อเนื่อง ได้ข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจดีจากคู่มือระเบียบสำนักนายกฯ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(2) เงิน 1 ล้านบาท คือเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้ครอบครัว และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้นโดยหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ได้รับโอนเงินกองทุน เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 เปิดบัญชีที่ธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว เลขที่บัญชีคือ 06-4307-20-066262-8 ณ ปัจจุบันเงินล้านมียอดคงเหลือ ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2545 คือ 659,640.21 บาท

(3) คณะกรรมการหมู่บ้าน คือตัวแทนที่ชาวบ้านตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และเพื่อดูแลผลประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านให้ดำเนินไปได้ด้วยดี หมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 มีกรรมการ 14 คน มีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เลขานุการ รองเลขานุการ เหนี่ยวนุญิก ประชาสัมพันธ์ 2 คน มีฝ่ายสินเชื่อก 3 คน ฝ่ายตรวจสอบ 4 คน

(4) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน คือเงินที่สมาชิกกองทุนกู้ยืม ไปเพื่อ ประกอบอาชีพ แลเกิดผลกำไรและนำมาชำระคืนเมื่อถึงกำหนดเวลาคืนเงินคือ ก่อนวันที่ 4 ของทุกเดือน (กองทุนบ้านสีคิ้ว กำหนดให้ชำระคืนเป็นรายเดือน ไม่เกิน 12 เดือน) โดยกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 จะต้องนำส่งคืนทุกเดือนที่คณะกรรมการ แล้วจะทำการออกใบเสร็จรับเงินให้ไว้เป็นหลักฐานเพื่อรวบรวมนำเงินฝากธนาคารต่อไป

(5) ผู้สมัครขอกู้ คือประชาชนในหมู่บ้านที่มีความประสงค์จะต้องการสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน แล้วจะต้องเขียนคำร้องขอสมัครเป็นสมาชิก ณ ที่ทำการกองทุนเพื่อทำการขอกู้เงินต่อไป และต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่ระเบียบกองทุนหมู่บ้านกำหนด จึงจะรับเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านได้

## 2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

(1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่าก่อนที่กองทุนหมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 จะทำการปล่อย เงินกู้ให้กับสมาชิกแต่ละรายจะต้องตรวจสอบดูผู้กู้ว่ามีคุณสมบัติตรงกับระเบียบกองทุนที่กำหนดไว้และพิจารณาเรื่องการเงินโครงการเพื่อขอเงินของผู้กู้ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนจะเป็นผู้พิจารณาเพื่อปล่อยเงินกู้ ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ตอนที่ 6 เรื่องการพิจารณาเงินกู้ทางหมู่บ้านสี่คิ้วหมู่ที่ 1 จะทำการพิจารณาทุกเดือน ในวันที่ 20 ของเดือน และจะได้ผู้กู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดของหมู่บ้าน คณะกรรมการร่วมกันสรรหาบุคคลด้วยความยุติธรรมแต่จำนวนเงินที่อนุมัติให้กู้ได้ไม่เท่ากันและจำนวนเงินที่กู้ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ

(2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่าคณะกรรมการมีการจัดทำบัญชีในรูปแบบตามแบบของส่วนกลาง โดยเมื่อมีการรับจ่ายเงินต่าง ๆ จะมีการลงใบเสร็จไว้เพื่อเป็นหลักฐาน อ้างอิงเพื่อการลงบัญชี และสมาชิกสามารถตรวจสอบได้ การทำบัญชีมีความรัดกุม โดยได้รับการอบรมทั้งจากส่วนกลาง หรือ คลังอำเภอ และมีคู่มือในการลงบัญชี มีสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย สมุดคุมลูกหนี้รายตัว สมุดคุมทะเบียนค่าของเงิน สมุดทะเบียนรายได้-ค่าใช้จ่ายบุคคล สมาชิกสามารถขอตรวจสอบบัญชีได้ มีการรายงานงบต่าง ๆ ในการประชุมคณะกรรมการทุกเดือนเพื่อแจ้งยอดของกองทุนและเพื่อความโปร่งใส

(3) การแนะนำวิธีทำธุรกิจของผู้กู้ ในหมู่บ้านนั้นอาชีพที่ทำการขอเงินมากที่สุดคือ อาชีพค้าขายต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านจะดำเนินธุรกิจ โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นฐานที่ดีอยู่แล้ว ทำกันเป็นครอบครัว ค่าใช้จ่ายต่ำ การทำธุรกิจของชาวบ้านจะเหมือนๆ กันทำให้ราคาตกต่ำเพราะของมีปริมาณมาก ฝีมือยังไม่ดีเท่าคู่แข่ง

(4) การช่วยหาตลาด ผู้ประกอบธุรกิจจะมีตลาดในแต่ละชุมชนนั้นๆ ทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอกมากยิ่งขึ้น ขายสินค้าได้ดีขึ้นแต่มีข้อเสียคือบุคคลไม่เชื่อถือในฝีมือ

(5) การรับชำระหนี้ ผู้กู้เงินจะต้องนำเงินมาส่งคืนที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทุกเดือนเนื่องจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านสี่คิ้ว หมู่ที่ 1 กำหนดให้ชำระเงิน ก่อนวันที่ 4 ของเดือนโดยรับชำระหนี้เป็นรายเดือน และจะออกใบเสร็จให้เป็นหลักฐานแล้วทำการรวบรวมเงินฝากเข้าธนาคารทำให้ทราบว่า มีใครที่ยังค้างไม่ได้นำเงินมาส่งคืน แต่วิธีการนี้จะเกิดผลล่าช้าเพราะ จะต้องรอผู้ก้นำเงินมาชำระคืน และไม่ปลอดภัยเนื่องจากถือเงินไว้มาก

## 2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

### 2.1.3.1 ผลโดยตรง

(1) จำนวนเงินของผู้ให้กู้ พบว่าทางกองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว หมู่ที่ 1 ได้อนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้งหมด จำนวน 29 ราย เป็นเงิน 417,000 บาท เป็นเงินกู้สามัญ 25 ราย และเงินกู้ จุกเงิน 4 ราย (ณ เดือนสิงหาคม 2545) การอนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้ง 29 ราย เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับผู้กู้ทำให้เงิน 1 ล้านบาทที่ได้ปล่อยกู้ไปเป็นการหมุนเวียนในหมู่บ้านและเกิดรายได้กับกองทุนมีดอกเบียดจากการกู้ยืมกลับมาเป็นทุนสะสมของกองทุน ทำให้ กองทุนเข้มแข็งและเป็นการขยายเงินกองทุนอีกทางหนึ่งด้วย จากการมีผู้กู้ในจำนวน 29 ราย ที่ได้รับอนุมัติมีบางรายที่มีลักษณะการประกอบกิจการของผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ตามโครงการได้จริงทุกราย เนื่องจากเมื่อผู้กู้ไปแล้วพบว่าจำนวนเงินไม่เพียงพอต่อการทำกิจการจึงต้องเปลี่ยนไปดำเนินกิจการอย่างอื่นทำให้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้บางรายเงินที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ไม่เพียงพอได้น้อยเกินไป

(2) ยอดเงินให้กู้ สำหรับกองทุนหมู่บ้านสีคิ้วนั้นได้อนุมัติเงินกู้ 29 ราย เป็นเงิน โดยจะอนุมัติเงินให้กู้ทุกเดือน ปล่อยกู้มาแล้ว 7 ครั้ง เป็นเงิน 417,000 บาท

(3) กองทุนสะสม พบว่ามีสมาชิกที่กู้ได้จำนวน 29 ราย และกองทุนหมู่บ้านมีทุนสะสมของหมู่บ้านทั้งสิ้น 201,300.18 บาท จากการที่สมาชิกส่งเสริมออมทรัพย์เป็นประจำทุกเดือน และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้พบว่าผู้กู้นำเงินที่กู้ไปดำเนินกิจการตามปกติและนำไปขยายกิจการของตนเอง

### 2.1.3.2 ผลกระทบโดยตรง

- (1) จำนวนผู้ที่ได้ จำนวนผู้ที่มีทั้งหมด 29 ราย
- (2) จำนวนเงินฝากสะสมมีทั้งหมด 201,300.78 บาท
- (3) การขยายกิจการของผู้กู้ นำเงินที่กู้ไปขยายกิจการ เช่นการค้าขายซื้ออุปกรณ์เพิ่ม หรือขยายร้าน
- (4) การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่นผู้กู้นำเงินไปลงทุนซื้อเครื่องจักรเพื่อผลิต เช่น เครื่องทำลูกชิ้น

### 2.1.3.3 ผลกระทบทางอ้อม

(1) กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่าการทำงานของคณะกรรมการมีความร่วมมือกันดีมีความสามัคคีกัน ในหมู่คณะทำให้กองทุนมีศักยภาพและเข้มแข็งพอสมควรภายในท้องถิ่น

(2) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้ มีเครือข่ายการเรียนรู้มีพอสมควรคือมีหน่วยงานของรัฐมาแนะนำข้อมูลให้กับชาวบ้าน บ้านสี่ครัว เดือนละ 1 ครั้ง

(3) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด การสร้างเครื่องมือทางการตลาดของผู้กัวยังเป็นไปไม่ได้เนื่องจากไม่มีการรวมกลุ่ม

(4) ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ ในการทำกิจกรรมของผู้กัวยังระบบเศรษฐกิจในหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ดี มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ จปฐ. คือประมาณ 40,000-50,000 บาท/ปี ต่อครอบครัว ถือว่ากลุ่มผู้กัวยังสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

## 2.2 หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กัวยังแต่ละราย

### 2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

(1) ประสบการณ์ในการดำเนินงานของผู้กัวยังพบว่า ผู้กัวยังส่วนใหญ่ที่กัวยังเงินไปประกอบกิจกรรมล้วนแต่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานของตนเองเป็นอย่างดี เช่น การทำการเกษตร ผู้กัวยังจะเตรียมสถานที่มีการคัดเลือกวัตถุดิบให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด การดำเนินงานของผู้กัวยังถึงแม้จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ อยู่แล้วแต่ยังไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบอาชีพได้อย่างถูกวิธียังขาดการปรับปรุงกิจการบางอย่าง เช่น การตลาด การส่งเสริมแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับพื้นที่และตลาด เป็นต้น

(2) หนี้สินของผู้กัวยังและเครือข่าย ผู้กัวยังมีหนี้สินทั้งนอกระบบและของรัฐ

(3) หนี้สินธนาคารของผู้กัวยัง ชาวบ้านมีหนี้สินส่วนใหญ่จะเป็นหนี้กับธนาคารออมสิน เพราะอัตราดอกเบี้ยถูกและการขอกัวยังมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก

(4) หนี้สินของผู้กัวยังจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กัวยังกองทุนหมู่บ้าน พบว่าผู้กัวยังร้อยละ 80 เป็นหนี้สินกับสถาบันการเงินของรัฐและร้อยละ 20 เป็นหนี้สินนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง

(5) อาชีพหลักของผู้กัวยังจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กัวยังร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางการค้าขาย และร้อยละ 80 ประกอบอาชีพซ่อมบำรุง และบริการ ร้อยละ 20 %

(6) รายได้ของผู้กัวยังพบว่าผู้กัวยังมีเงินของกองทุนหมู่บ้านมีรายได้ไม่มากนัก แต่ก็ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. นก

(7) ประสบการณ์ในการดำเนินการ ผู้กัวยังได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องกระบวนการผลิต ด้านการตลาด

### 2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

(1) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้ยืมเงิน จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กู้ที่ได้รับเงินมาแล้วนำไปประกอบกิจการต่างๆ ตามโครงการของผู้กู้ เช่น กิจการค้าขาย ซ่อมบำรุง ผู้กู้ที่ได้เงินมาแล้วแต่ไม่มีเงินทุนสะสมของตนเองหรือมีแต่น้อยมากทำให้ต้องรอเงินกู้เพียงอย่างเดียวเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ

(2) สถานที่และวัตถุดิบ ในการประกอบกิจการของผู้กู้พบว่ากลุ่มผู้กู้ไปทำกิจการค้าขายมีสถานที่ในการประกอบอาชีพทุกรายแต่วัตถุดิบในการดำเนินงานต้องซื้อทุกชนิดทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นและไม่มีพื้นที่ในการประกอบกิจการต้องทำการเช่าพื้นที่ในการทำการค้าขายร้อยละ 20 ใช้วิธีการเร่งขาย และร้อยละ 80 มีพื้นที่ทำการค้าขายเป็นของตนเอง

(3) เทคนิคการทำงาน พบว่ากลุ่มผู้กู้เงินของกองทุนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการทุกรายแต่ขาดเทคนิควิธีการทำงาน และต้องการคำแนะนำเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกมาก

(4) กำลังทำงาน พบว่ากลุ่มผู้กู้ดำเนินการค้าขายจะใช้แรงงานภายในครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 และมีการจ้างแรงงาน

### 2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยงานระบบ B พบว่า

(1) การทำกิจการอย่างถูกวิธี ของผู้กู้แต่ละรายพบว่าผู้กู้มีวิธีการประกอบตามแบบเดิมไม่แตกต่างจากเมื่อก่อนนัก เช่น กิจการค้าขาย บริการ และเลี้ยงสัตว์

(2) การหาตลาดที่ดี ของผู้กู้เนื่องจากผู้กู้แต่ละรายมีการประกอบอาชีพที่ต่างกันส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพค้าขาย การหาตลาดก็จะเป็นลักษณะของตลาดเดิมๆ ซึ่งลูกค้าก็เป็นลูกค้าประจำ หรือลูกค้าทั่วไป การหาวัตถุดิบก็มาจากแหล่งต่าง ๆ จากที่ซื้ออยู่เป็นประจำ แต่ราคาในการซื้อต้องแพงตามค่าของวัตถุดิบด้วย

(3) การหาวัตถุดิบที่ดี เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบอาชีพทุกรายต้องการมากที่สุดเพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้สินค้าได้ราคาตามความต้องการของตนเอง การหาวัตถุดิบที่ดี แต่ราคาในการซื้อต้องแพงตามค่าของวัตถุดิบด้วย

(4) การทำบัญชี โดยทั่วไปผู้กู้เงินจะไม่ค่อยทำบัญชีรายรับรายจ่ายถึงแม้จะทำก็ทำในรูปแบบง่ายๆ ไม่ยุ่งยากทำตามความรู้ความเข้าใจของตนเอง บางครั้งการทำบัญชีแบบชาวบ้านนั้นจะลงข้อมูลที่ไม่ค่อยละเอียดเท่าที่ควรนักเพราะว่ารายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ นั้นจะไม่ค่อยลงกันทำให้ข้อมูลอาจผิดพลาดได้ง่าย



(5) การวิเคราะห์ประเมิน จะเห็นได้ว่าการประเมินกระบวนการของระบบ B นั้น มีวิธีดำเนินการของตนเองโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในการประกอบอาชีพแต่อาจอาศัยเทคโนโลยีบางอย่างในการทำกิจกรรมซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้มีผลผลิตและความรวดเร็วในการผลิตสินค้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อครอบครัวและเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคต

#### 2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

(1) รายได้เป็นเงิน จะเป็นในเรื่องของรายได้ของผู้ประกอบกิจการซึ่งรายได้ส่วนใหญ่จะได้ในจำนวนที่เป็นเงินหมุนเวียนในแต่ละวันจากการขายสินค้า หรือเป็นเดือนของกิจการบริการซักรีด และมีระยะเวลา 6 - 7 เดือน หรือว่าเป็นปี เป็นกิจการเสี่ยงต่ำคือเสี่ยงสุกร 1 ราย แต่จะอยู่ในช่วง 50,000 บาท / ปี ขึ้นไป จะเห็นได้ว่าระยะเวลาในการได้ผลกำไรเป็นในรูปของค่าตอบแทนนั้นจะใช้ระยะเวลาที่สั้นในแต่ละวัน เดือน จนอาจกินเวลาพอสมควร

(2) ผู้ที่ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินของบ้านสี่คูณจะได้ผลตอบแทนเป็นในรูปแบบของค่าจ้าง

(3) ผลเป็นชื่อเสียงที่ดี ผู้กู้ได้ขยายกิจการ ในจำนวนผู้กู้ทั้ง 29 รายนั้น ส่วนมากผู้กู้จะนำเงินไปเพิ่มทุนในการผลิตมากกว่าการขยายกิจการเพราะเนื่องจากวงเงินที่ให้ผู้น้อย

(4) ผลที่เป็นความพอใจ พบว่าผู้พอใจที่ได้เงินไปเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทุกคนในชุมชนมองว่าเมื่อกู้เงินจากกองทุนไปแล้วนำมาใช้จ่ายเป็นทุนสามารถขยายกิจการได้กิจการมีผลกำไร ทำให้เกิดการชมเชยเป็นผลให้ผู้กู้และคณะกรรมการกองทุนพอใจในการดำเนินการบริหารงานกองทุน

(5) ผลการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มผู้กู้ไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ยังไม่มีการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่น ของตนเองมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพขาดความเข้าใจในเรื่องของเศรษฐกิจแบบพอเพียงต้องการผลกำไรมากโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนที่สูงตามไปด้วย เป็นผลทำให้กิจการของตนเองไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำและจากการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านพบว่าไม่มีการกลับคืนถิ่นของประชากร กลุ่มคนที่ทำงานอยู่ต่างถิ่นเมื่อกลับมาถิ่นแล้วก็กลับไปดำเนินการที่เดิม

### ตอนที่ 3 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

#### 3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

##### (1) เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายมากเพียงใด

จากการประเมินพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้กู้เงินกองทุนไปเพื่อพัฒนาอาชีพ และเป็นเงินทุนในการทำกิจการ เกิดการหมุนเวียนรายได้ การจ้างงาน มีดอกผลแล้วนำเงินมาชำระคืนให้กับกองทุนทำให้เงินกองทุนเพิ่มขึ้น และนำเงินมาปันผลคืนแก่สมาชิกผู้ก่อกระบวนการเรียนรู้ในการดำเนินกิจการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีการแก้ปัญหาในการดำเนินกิจการด้วยตนเอง เพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง ทำให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านราษฎรในหมู่บ้านรวมทั้งผู้นำของหมู่บ้านให้ความสนใจนโยบายของรัฐบาลและมีความต้องการอยากให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพราะในหมู่บ้านก็ได้มีกลุ่มองค์กรอยู่ก่อนแล้วจึงประสานความร่วมมือกันทั้ง กำนัน แพทย์ประจำตำบล และพัฒนาการอำเภอ รวมถึงศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนได้มาให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจนประสบความสำเร็จในปัจจุบัน การวางระบบโครงสร้างของกองทุนในการจัดการบริหาร มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการครบทั้ง 14 คน มีการแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการและมีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำ การเปิดรับสมาชิก การจัดทำบัญชีและการให้เงินกู้ตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน มีการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนอย่างยุติธรรม การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองพบว่าประชาชนในหมู่บ้านมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองโดยใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียง และได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพให้กับครอบครัวและชุมชน การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจพบว่า คณะกรรมการมีการชี้แนะให้ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนว่าเป็นของสมาชิกทุกคนให้ช่วยกันรักษาสามารถจัดการบริหารตนเองได้ ส่วนกลุ่มผู้ที่ยังขาดแนวความคิดในการประกอบอาชีพยังหวังผลกำไรที่เป็นจำนวนมากโดยมิได้คำนึงถึงการผลิตเพื่อการบริโภคและขาดตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอนทำให้การประกอบอาชีพไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ และยังมีบางส่วนยังคงเป็นทาสเงินกู้ยืมอยู่เนื่องจากมีระบบการกู้ที่ง่ายกว่า การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งพบว่าภายในหมู่บ้านยังมีสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะแก่การทำเกษตรจำนวนของประชากรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านมีกลุ่มต่าง ๆ ตั้งขึ้นก่อนแล้ว ภายในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียน และวัด แต่ก็สามารถเดินทางไปเรียนได้โดยสะดวกกลุ่มผู้กู้เงินกองทุน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามฤดูกาล

(2) เพื่อทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

### 2.1 ปัจจัยด้านบวก

- (1) การมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ อยู่ก่อนแล้ว
- (2) มีเงินทุนสะสมของหมู่บ้าน
- (3) การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนของสมาชิกในหมู่บ้าน

### 2.2 ปัจจัยด้านลบ

- (1) การทำงานของคณะกรรมการบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่
- (2) สมาชิกบางส่วนไม่พอใจการตัดสินใจ

(3) เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ภายในชุมชนท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับประเทศ

พบว่าในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรและมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้การดำเนินงาน และการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น ตำบล และประเทศ

(4) เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กำหนด

ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านสี่สี โดยการสุ่ม 25 ครัวเรือนใน 246 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10 ของครัวเรือน

ตารางที่ 4.6 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	( ) มาก (✓) ปานกลาง ( ) น้อย
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์	( ) มาก (✓) ปานกลาง ( ) น้อย
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี	(✓) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	( ) มาก (✓) ปานกลาง ( ) น้อย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	(✓) ใช้จำนวนครั้ง 12 ครั้ง ต่อ 1 ปี ( ) ไม่ใช่
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อนมี.....198.....ครอบครัว ( ) เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว ( ) ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (✓) เท่าเดิม
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อนมี.....198.....ครอบครัว ( ) เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว ( ) ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (✓) เท่าเดิม
8. ในชุมชนมีการรวมตัวกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี.....2.....กลุ่ม ( ) เพิ่มขึ้นเป็น.....กลุ่ม ( ) ลดลงเหลือ.....กลุ่ม (✓) เท่าเดิม
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	( ) มาก (✓) ปานกลาง ( ) น้อย
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี.....15.....คน ( ) เพิ่มขึ้นเป็น.....คน ( ) ลดลงเหลือ.....คน (✓) เท่าเดิม
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	(✓) ใช่ ( ) ไม่ใช่ ( ) ไม่แน่ใจ
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิด โดยสมาชิกในชุมชน	(✓) ใช่ ( ) ไม่ใช่

จากตาราง ความเข้มแข็ง ของชุมชนจะเห็นว่า

(1) ความสามัคคีในชุมชนมีความสามัคคีปานกลางซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 76 % ของการ  
 สุ่มตัวอย่าง

(2) ความซื่อสัตย์ สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้  
 56 % ของการสุ่มตัวอย่าง

(3) ยกย่องคนทำดี จะเห็นได้ว่าชุมชนมีการยกย่องคนทำดีมากคิดเป็นร้อยละได้ 80 %  
 และปานกลางคิดเป็นร้อยละได้ 20 จากการสุ่มตัวอย่าง

(4) การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปาน  
 กลางซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 60 % ของการสุ่มตัวอย่าง

(5) สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดหาความรู้เพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละได้ 100 % คือ 12  
 ครั้งต่อปี

(6) สมาชิกในชุมชนสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ มีจำนวนเท่าเดิมจากการสำรวจครั้งแรก  
 คือ จำนวน 198 ครอบครัว

(7) ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่กันพร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน มีจำนวน  
 เท่าเดิมจากการสำรวจในครั้งแรก คือ จำนวน 198 ครอบครัว

(8) ในชุมชนมีการรวมตัวกลุ่มองค์กรประชมชน มีจำนวนเท่าเดิมคือ 2 กลุ่มจากการ  
 สำรวจในครั้งแรก

(9) ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็น ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นกันปานกลาง  
 เมื่อคิดเป็นร้อยละได้ 60 % ของการสุ่มตัวอย่าง

(10) ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา จำนวน 15 คน

(11) ในชุมชนมีผู้นำที่มีความยุติธรรม ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 72 % ของการสุ่มตัวอย่าง

(12) ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 52 % อยู่ใน  
 ระดับปานกลาง

ซึ่งเมื่อดูจากตารางจะเห็นได้ว่าสมาชิกในชุมชนบ้านสีคิ้ว มีความเข้มแข็งในระดับปาน  
 กลาง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สามารถรวมตัวกันเพื่อประกอบกิจการกันได้

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านสี่ครัว หมู่ที่ 1 มีวัตถุประสงค์ของการประเมินดังนี้

1. เพื่อการศึกษาการบรรลุเป้าหมายทั้ง 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านสี่ครัว หมู่ที่ 1

1.1 เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากเพียงใด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ลดรายจ่ายหรือ สวัสดิภาพของสมาชิก

(2) ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

(3) ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

(4) เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีสังคมมีภูมิคุ้มกัน

(5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

1.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์ เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับบุคคล

1.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมายและเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของบุคคล ตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน และตำบล

4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนในบ้านสี่คว่ำและระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผู้จัดทำสารนิพนธ์ดำเนินการประเมิน โดยได้ประยุกต์รูปแบบการประเมิน ซิปป์ (CIPP) ของ “สตีฟเฟิลบีม” มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมิน ด้านสถานะแวดล้อม (Context – C) ด้านปัจจัย (Input – I) ด้านกระบวนการ (Process – PC) และด้านผลผลิต (Product – PD) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในบ้านสี่คว่ำประกอบด้วยคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งที่ได้รับอนุมัติให้กู้และสมาชิกทั่วไป ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน (บร.) 1 – 12 การสัมภาษณ์เพิ่มเติม การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติและไม่ใช้สถิติ การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านสี่คว่ำได้ผลสรุป การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

## ตอนที่ 1 สรุป และอภิปราย

### 1.1 สภาพทั่วไปของบ้านสีคิ้ว

บ้านสีคิ้วอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนที่มีการตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันค่อนข้างหนาแน่น มีจำนวน 246 หลังคาเรือน มีตรอก ซอก ซอยที่สามารถเข้าไปถึงบ้านเรือนหลังอื่นได้ บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริถนนในหมู่บ้านมีรั้วรอบขอบชิดซึ่ง ส่วนถนนสายหลักคือถนนสีคิ้ว - ด่านขุนทดจะมีการค้าขายมากโดยจะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์ก่อสร้าง บริการต่าง ๆ ส่วนภายในหมู่บ้านมีบางส่วนจะเปิดทำการค้าขาย

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานยึดถนนสายหลักของหมู่บ้านและมีตรอก ซอก ซอยมาเชื่อมพื้นที่ต่าง ๆ ของชุมชนให้เข้าสู่ถนนสายหลักของหมู่บ้าน ลักษณะของชุมชนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านพักสำหรับอาศัย มีสาธารณูปโภคครบถ้วน ด้านสาธารณสุขมี อสม. คอยดูแลความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของหมู่บ้าน การศึกษาอยู่ในขั้นดี ด้านประเพณีและวัฒนธรรม มีวัดอยู่ 1 และมีโรงเรียน 1 แห่ง มีการทำบุญตามวันสำคัญทางศาสนา

#### อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จด	บ้านหนองรี หมู่ที่ 3
ทิศใต้	จด	บ้านตลาดใต้ หมู่ที่ 16
ทิศตะวันออก	จด	บ้านน้อยพัฒนาหมู่ที่ 6 และบ้านสุขชัยพัฒนา หมู่ที่ 7
ทิศตะวันตก	จด	บ้านสะพานคำหมู่ที่ 8

### 1.2 การบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านสีคิ้ว

#### ข้อ 1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน

##### สรุป

กองทุนหมู่บ้านสีคิ้ว เกิดจากความร่วมมือของชาวบ้านบ้านสีคิ้ว พัฒนาการอำเภอข้าราชการในหมู่บ้าน และบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือและประสงค์ที่จะให้เกิดกองทุนหมู่บ้านและกองทุนทำให้คนในชุมชนมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้เพื่อลดรายจ่ายลง และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนอีก กองทุนเงินล้านหมู่บ้านสีคิ้วมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำคือ ร้อยละ 12 และในการขอผู้กู้ผู้สามารถดำเนินการได้ง่ายรวดเร็ว และได้จำนวนเงินเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เกิดอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ มีการหมุนเวียนเงินในหมู่บ้านลดการเกิดหนี้ในระบบได้แต่เป็นส่วนหนึ่งเท่านั้น



## ข้อ 2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสี่คว

### สรุป

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสี่ควมีความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี เนื่องจากมีหน่วยงานทางราชการมาให้คำแนะนำอบรมในเรื่องการดำเนินงาน การทำบัญชี การเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน และได้ใช้ประสบการณ์ความถนัดของแต่ละคนมาบริหารงานกองทุน รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านที่ทำให้บริหารงานกองทุนได้ดี

## ข้อ 3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อการแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

### สรุป

มีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง กองทุนหมู่บ้านเปิดให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แต่ยังไม่ถึงกับการพึ่งพาตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่ และทางสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการดำเนินงานของธุรกิจ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ในอดีตนำมาประยุกต์ใช้ในกิจการ และมีหน่วยงานทางราชการเข้าให้คำแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้เงิน ในการดำเนินงานและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในหมู่บ้าน

## ข้อ 4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

### สรุป

การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ในชุมชนเกิดการหมุนเวียนเงินใช้จ่ายเงินจากการกู้เงินมา การดำเนินธุรกิจมีผลกำไรนำมาใช้จ่ายเกิดการกระจายรายได้ในหมู่บ้าน ผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจในหมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจในชุมชนได้รับการกระตุ้นสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจในชุมชนได้ ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากในหมู่บ้านมีเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น

## ข้อ 5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

### สรุป

การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น คนในชุมชนมีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ มีเครือข่ายการเรียนรู้

### 1.3 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านสีกี้ว

#### สรุปปัจจัยด้านบวก

- (1) ประสิทธิภาพของคณะกรรมการในการบริหารงานกองทุน
- (2) การมีผู้นำที่ดีทั้ง ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการกองทุนที่ดี
- (3) การให้ความร่วมมือของชาวบ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเรื่องต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- (4) ชาวบ้าน สมาชิก คณะกรรมการกองทุน ทุกฝ่ายต่างอยากให้กองทุนประสบความสำเร็จจึงพยายามช่วยเหลือ
- (5) มีหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำ
- (6) มีการตรวจสอบจากทางราชการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทางกองทุนทำงานอย่างรอบครอบเพื่อความโปร่งใสและอยากให้กองทุนประสบความสำเร็จ

#### สรุปปัจจัยด้านลบ

- (1) ชาวบ้าน และสมาชิกกองทุน ไม่มีเวลาหรือไม่ให้ความร่วมมือบางส่วน
- (2) ขาดการรวมตัวกันของกลุ่มอาชีพเพื่อพัฒนาธุรกิจ
- (3) เกิดอคติต่อกองทุนจากการได้รับเงินกู้ไม่ตรงกับที่เสนอขอกู้เงิน หรือไม่ได้รับอนุมัติเงินกู้ทำให้มีอคติต่อกองทุน และเป็นส่วนหนึ่งที่กองทุนไม่ประสบผลสำเร็จ
- (4) คณะกรรมการกองทุนไม่มีเวลาทำงานให้กับกองทุน เนื่องจากมีธุรกิจส่วนตัวที่ต้องรับผิดชอบซึ่งไม่สามารถทำงานได้เต็มที่
- (5) ขาดความช่วยเหลือในบางด้านจากหน่วยงานราชการ
- (6) การประสานงานที่ดีของกองทุนกับหน่วยงานราชการ เช่น หนังสือเชิญประชุมต่าง ๆ ระหว่างกองทุนกับหน่วยงานราชการส่งมาถึงล่าช้า ทำให้ทางกองทุนไม่ได้เข้าร่วมบ้างในบางครั้ง

### 1.4 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดการเชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้านตำบล

#### สรุป

ในหมู่บ้านนั้นทางบัณฑิตได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างผู้ดูแลแต่ละอาชีพในหมู่บ้าน และระดับตำบลสีกี้วโดยให้ผู้ดูแลมีโอกาสทราบปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการตลาด ด้านลูกค้า และหาแนวทางในการแก้ไข หรือเทคนิคใหม่ที่ผู้ดูแลรายใดใช้

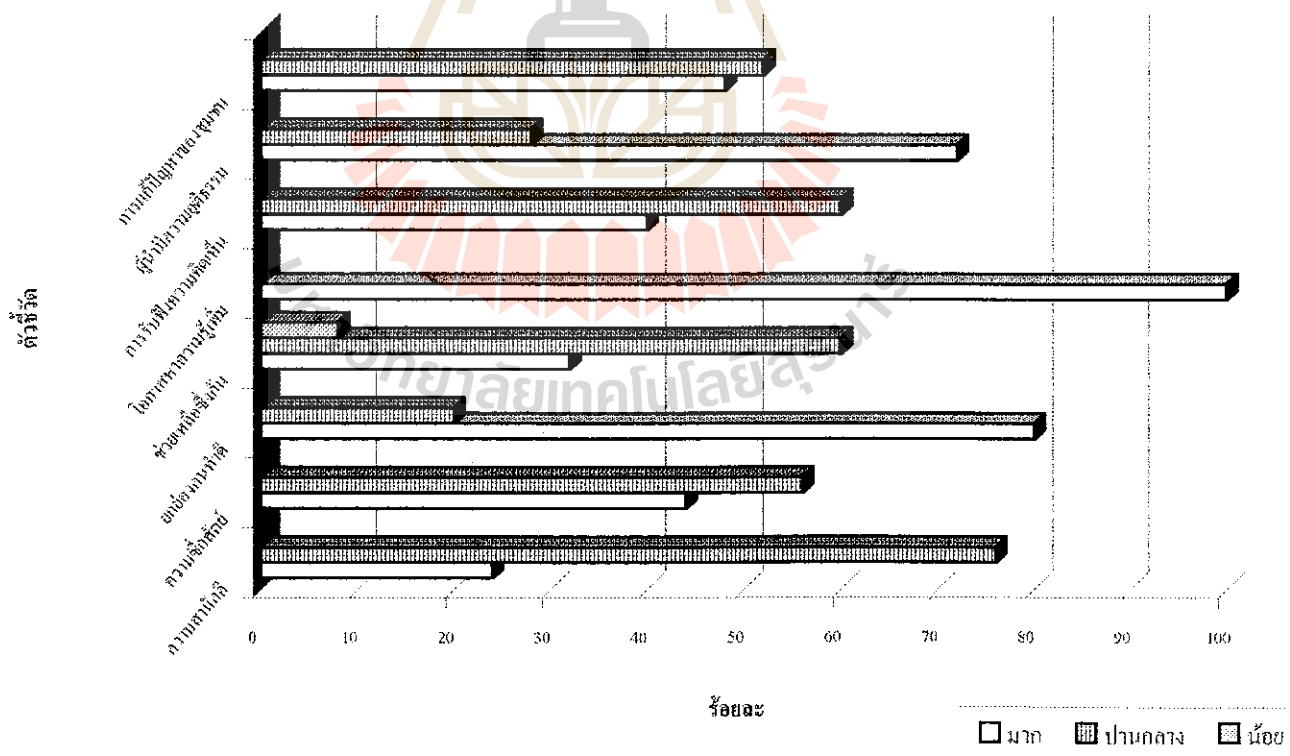
ในกิจการทำให้ผู้ผู้ได้รับทราบข้อมูลใหม่ ๆ มาปรับใช้ในธุรกิจของตนเองและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้

การจัดเวทีประชาชน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้ผู้ของตำบลสี่คิ้วนั้นผู้ผู้ได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งจากอดีต นำมาหาแนวทางการแก้ไขปรับเปลี่ยนในการทำธุรกิจ

### 1.5 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการ 14 คน ในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย มีกระบวนการสื่อสารหรือสื่อความเข้าใจแบบไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิผล รวมทั้งการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีสันติมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันรักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกัน

#### สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนบ้านสี่คิ้ว



แผนภาพที่ 5.1 แสดงดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านสี่คิ้ว

## ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

### 2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับกองทุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 กฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านยังไม่รัดกุมพอควรที่จะทำการปรับเปลี่ยนระเบียบให้รัดกุมกว่าเดิม เช่น เรื่องการติดตามผู้ที่ไม่มาชำระหนี้ หรือเรื่องการฝากเงิน สักจะสะสมทรัพย์ที่ล่าช้าทุก ๆ เดือนทำให้ไม่สามารถสรุปยอดจำนวนเงินในแต่ละเดือนได้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ทางกองทุนหมู่บ้านควรที่จะทำการติดประกาศรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุนไว้ตามสถานที่สำคัญต่างๆ เพื่อที่บุคคลทั่วไปจะได้รับทราบเกี่ยวกับระเบียบ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 ควรมีมาตรการที่เข้มงวดกับผู้ที่ละเลยไม่มาส่งเงินชำระคืนเงิน หรือมาฝากสักจะล่าช้า โดยการติดประกาศ หรือติดตามทางถาม

### 2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 กองทุนหมู่บ้านควรมีเจ้าหน้าที่ประจำกองทุนเพื่อทำงานเกี่ยวกับกองทุนโดยตรง การประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกที่มาติดต่อเรื่องต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดการแก้ไขข้อมูลต้องเรียกประชุม คณะกรรมการและสมาชิกทุกครั้ง เพื่อรับทราบความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบางคนไม่มีเวลาให้กับการทำงานอย่างเต็มที่เนื่องจากมีธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบ ควรที่จะคัดเลือกผู้ที่มีเวลาและมีคุณสมบัติพร้อมที่จะทำให้กับกองทุนอย่างเต็มที่เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 4 ควรมีการติดรายละเอียดเกี่ยวกับกองทุน จำนวนเงินคงเหลือ ทั้งเงินฝากสักจะในแต่ละเดือน หรือเงินล้านที่ได้ปล่อยกู้ไปแล้วคงเหลือเท่าใดเพื่อความโปร่งใส และผู้ที่สนใจได้ทราบความคืบหน้าในการบริหารงานกองทุนที่ทุกคนเป็นเจ้าของ

### 2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการตลาดการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดให้กลุ่มผู้กู้ได้นำไปพัฒนากิจกรรมของตนเอง

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรมีหน่วยราชการมาอบรมส่งเสริมและแนะนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ประกอบอาชีพให้กับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพหรือกลุ่มสนใจทราบ

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 3** ผู้ดูแลจะรวมกันกันมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนากิจการ และหาเทคนิคในการบริหารกิจการดีกว่าที่จะต่างคนต่างดำเนินธุรกิจ

#### 2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีบัณฑิตกองทุนเข้าไปในหมู่บ้าน (ชุมชนเมือง)

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 1** เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 2** เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 3** เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 4** มีรายงานผลความก้าวหน้า นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยกองทุน รวมทั้งสิ้น 74,881 กองทุน

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 5** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ทั้งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาศึกษาบัณฑิตเพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

#### 2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยต่อไป

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 1** การรับสมัครนักศึกษาเข้าสู่โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรมีการกำหนดสาขาวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการประเมิน โครงการเพื่อให้โครงการมีศักยภาพยิ่งขึ้น

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 2** โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีระยะเวลาการดำเนินการที่ไม่เพียงพอต่อการหาข้อมูลเพื่อประเมินโครงการ ทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นไม่สมบูรณ์ หรือข้อมูลบางส่วนไม่สมบูรณ์

**ข้อเสนอแนะข้อที่ 3** ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาแนะนำชาวบ้าน โดยมีบัณฑิตเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนา ติดตามประเมินผลตลอดจนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

### บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการวิจัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ :กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.(ออนไลน์).2545.แหล่งที่มา<http://www.agri.cmu.ac.th/others/rfund/asknanser.html>. (5 มกราคม 2545).
- กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.
- .สำนักงาน.2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี “คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ”.นครราชสีมา,(2544).
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544). รวมบทความทางการประเมินโครงการ.  
พิมพ์ครั้งที่ 6.สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:211-234.
- .การประเมินโครงการประชุม:หลักการและการประยุกต์ใช้.กรุงเทพมหานคร.พีรพัธนา,2525.
- ศึกษาธิการอำเภอสีคิ้ว “แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค ภาพสถิติ (รศ.ก) ปีการศึกษา (2544).

### บรรณานุกรม (ต่อ)

NOK National Study Committee on Evaluation.Educational Evaluation and Decision Making.Indiana:Phi Dela Kappa,Incorporated.1977.

Worthen,B.R.and SANDERS,J.R.,Educational Enaluation: Theory and Practice.Ohio:Charles And Joanes,1973.

